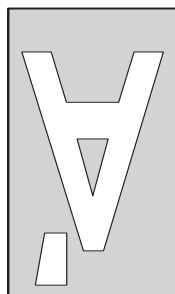

OSTAFORDULT

VAL

Sajtónyilatkozat

2004. május 21-én. tanácskozást tartott a Zala Megyei Roma Koordinációs Tanács (ZMRKT) elnöksége.

Címlapon:
Fotó: Nyári Gyula felvétele

ROMA LAP
Megjelenik havonta

a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Közalapítvány támogatásával.

Kiadja: az „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány
5000 Szolnok, Aranka utca 3.
Telefon/Fax:
06-56/513-952, 513-953,
513-954

Levelezési cím:
SZOLNOK Pf.: 77 5001
e-mail: lungodrm@axelero.hu

Internetcím:
www.lungodrom.hu
Főszerkesztő: Paksi Éva
Főmunkatárs: Farkas Kálmán

Tervezőszerkesztő:
Gudmon Andrásné
Munkatársak:
Hegedűs Sándor,
Józsa Zoltán, Lukács Ilona,
Nyári Gyula

Rácz Lajos

Szerkesztőségi titkár:
Pálfi Elvira
Felelős kiadó: Farkas Flórián

Nyomdai munkák:
KARCAGI NYOMDA KFT.
Felelős vezető:
Tankó Csaba
ügyvezető igazgató
ISSN 1216-982X

A nem kért kéziratokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.
Szerkesztőségünk a mientől eltérő véleményt is közli.
A leveleket esetenként rövidítve, szerkesztett formában adjuk közre.

A tanácskozáson **Nagy József György a tanács elnöke** elmondta, hogy az elmúlt fél évben nem tudtak a munkaügyi központ vezetésével közös álláspontra jutni a Zala megyei roma foglalkoztatási programok tekintetében.

Az elmúlt fél évben számos foglalkoztatási programot adtak be a ZMRKT által támogatott szervezetek, amelyek mind elutasításra kerültek.

Nagy József György a következő kérdéseket tette fel a Munkaügyi központ igazgatójának a 2004. május 11-én megtartott egyeztető fórumán.

Mi az oka annak, hogy Zala megyében sorra nem nyernek a roma foglalkoztatási programok? Miért van az, hogy nem roma szervezetekkel valósítják meg a roma programokat?

Miért csak a nagykanizsai Roma Centrum részesül a ZMMK támogatásában?

Miért van az, hogy folyamatosan forráshiányra hivatkoznak, holott a Foglalkoztatási Minisztérium tájékoztatása alapján 33 milliárd forint van képzési, foglalkoztatási célokra elkülönítve a Megyei Munkaügyi Központok számára?

Az egyeztető fórumon egy kérdésre sem kapott kielégítő választ a tanács elnöke.

Vajda László a Zala Megyei Közgyűlés Kisebbségi Tanácsnoka nem érti, hogy a

tenni akaró CKÖ-k, és civil szervezeteknek miért nincs megadva a lehetőség, hogy részt vegyenek a foglalkoztatási programokban. Programjaik bármennyire is jók és komplettek, mégis állandó elutasításban van részük.

A folyamatos pénzforrás hiánya mindig csak a hátrányos helyzetben élő roma kisebbségeket érinti.

Véleménye szerint, ha nem történik a közel jövőben változás, úgy elképzelhető, hogy a roma civil szervezetek és a CKÖ-k demonstrálni kénytelenek a figyelem felhívása érdekében.

Bogdán János, a Zalaegerszegi CKÖ elnöke is aggodalmát fejezte ki a kialakult helyzettel kapcsolatban. Állítja, hogy a roma szervezetek egységet akarnak, a foglalkoztatási programok tekintetében pedig harmonikus az együttműködés

Véleménye szerint a kormányprogram és a minisztérium hangzatos milliárdjai eltűnnek a saját maguk által épített útvesztőkben.

Az a gond, hogy a politikai döntések és a konkrét megvalósulás között hatalmas szakadék húzódik. Az úgynevezett strukturális alapok pályázatain kívül a kohéziós és a hazai pályázati rendszereken keresztül, sajnálatos módon a romák munkaerő piaci helyzetét javító pénzeszközök nem érkeznek meg. Nagyon sok olyan pályázati kiírás van, ahol a pályázati feltételek olyanok, amelyeknek csak nagyon kevesen tudnak megfelelni. Példa HE-

FOP/2004/2.3.2 a hátrányos helyzetű emberek, köztük a romák foglalkoztathatóságának javítása, GVOP-2004-4.3.1., 1/2004ROP3.2.1 foglalkoztatást elősegítő tevékenységek helyi koordinációjának elősegítése, HEFOP/2004/2.3.1 hátrányos helyzetű emberek alternatív munkaerő-piaci képzése és foglalkoztatása. Igaz, hogy ezekhez a pályázatok nem kell önerő, de a pályázatok utófinanszírozása miatt a megpályázott összeg 20 százalékának a pályázó rendelkezésére kell állni. Ennek a feltételnek azonban a legtöbb non profit szervezet nem tud eleget tenni.

Sütő János, mint civil szervezetvezető, és mint **OCÖ** képviselő foglalt állást. Nem érti, hogy Zala Megye foglalkoztatási programjai miért nem nyernek? OCÖ képviselőként tapasztalatból tudja, hogy más megyékben sikeresek a beadott pályázatok. Miért kell a zalai romákat büntetni? Állítja a Zala megyei romák is ugyanolyan munkanélküliek, mint más megyében élő testvéreik.

Bogdán István a NOSTRU CAJE elnöke egyetért az elhangzottakkal, de Ő a ZMMK igazgatójának felelősségét is kiemeli.

Vajda László Kisebbségi Tanácsnok úgy gondolja, hogy a továbbiakban nem csak megyei, hanem országos szinten is lépéseket kell tennie annak érdekében, hogy a megyében a romák munkaerő-piaci foglalkoztatása terén elmozdulás történjen. Mint Megyei Közgyűlési Képviselő és Munkaügyi Tanács tagja feladatának tekinti, hogy a romák és hátrányos helyzetű emberek érdekében lépéseket tegyen.

Zalaszentgrót,
2004. május 24.

Vajda László,
Nagy József György
ZM Kisebbségi Tanácsnok
ZMRKT elnöke

Számmisztika

A fogalom élő és utótagjának külön-külön is van értelme. A Magyar Értelmező Szótár szerint azonban együtt a számoknak misztikus jelentőséget tulajdonító felfogást jelent. Akadnak vezetők, akik előszeretettel, már-már megszálottan használnak bizonyos számokat, nem ritkán misztikus jelentőséget tulajdonítva nekik.

Valahányszor szóba kerül a magyar roma települési program, a putritlanítás, a leromlott cigánytelepek felszámolásának ügye, annyiszor mondja el az illetékes államtitkár, hogy mennyi pénz áll e célra rendelkezésre. Legutóbb április végén jelentette be, hogy „európai uniós és hazai költségvetési források felhasználásával az Európai Szociális Alap felügyelete alatt egy közel 4,5 milliárd forintos pályázatot írtak ki a magyarországi roma telepek felszámolására.” Később hozzátette, hogy a kormány hamarosan dönt egy újabb, 10,5 milliárdos pályázati alap létrehozásáról, amelynek segítségével az összel folytatódhat a 460 hazai romatelepe felszámolása.

Van itt pénz, ha papíron is! Ezek a számok, és unos-untalan ismétlése azonban csak arra jók, hogy elámítsák a romákat. Arról nem is szólva, hogy az országban működő ezernyi roma önkormányzat jóformán alig, vagy semmit nem tud arról, hogy már meg is kezdődött Magyarországon a roma telepek felszámolása! Ha így van, nagyobb publicitást érdemelne, ha még hozzá sem láttak, akkor meg sokoldalúbb információval illenék szolgálni arról, hogyan is kezdjenek hozzá, hová forduljanak, mit tegyenek ez ügyben. Roma önkormányzati vezetők szívesen felkeresnék azokat a helyeket, ahol a telep felszámolást megkezdték, hogy tapasztalatokat gyűjtsenek.

Csöpögtetik az információkat. Roma önkormányzati vezetőink jó ha tudják, hogy a pályázati kiírás szerint konzorciumok – önkormányzatok, önkormányzati társulások, kistérségek – adhatják be a kérelmüket az úgynevezett telepszerű lakóövezetek rehabilitációjára. Egy-egy pályázat legfeljebb 200 millió forintot igényelhet, amit a falvakban a külterületi részeken lévő romatelepek megszüntetésére, a városokban pedig a belterületi telepek felújítására fordíthatnak.

A pályázati feltételek szerint a munkálatokat – közmunkásként – halmozottan hátrányos helyzetű romák végezhetik majd.

A legkritikusabb feltétel az, hogy a pályázat sikeréhez az önkormányzatoknak vállalniuk kell a 10 százalékos önrész előteremtését. Ez lesz a legnehezebb! Tapasztalatok mutatják: ahol szegény az önkormányzat, ott a legszegényebbek a romák is, s ezeken a helyeken van a legtöbb elhanyagolt halálraítélt romatelepe. Csak legyen rá pénz! Így aztán attól függ a siker, van-e erre a célra elkülönített pénze az önkormányzatoknak, hajlandó-e az illetékes település képviselőtestülete áldozni pénzt a cigánytelep felszámolására, összefog-e a helyi társadalom és a cigányság a cél sikere érdekében, a romák vállalják-e a munkát, és képes-e fizetni közmunkáért pénzt az önkormányzat. Így aztán már világos, nem teljesen társadalmi ügy a cigánytelepek felszámolása, csak részben! Ahol a 10 százalékos részesedést vállalja az önkormányzat és szimpátia kíséri céljait, ott várható eredmény elsősorban. Nem ritka az olyan önkormányzat sem, amelyik egy fillért sem szán a romatelepe felszámolására.

Eredmény ott várható, ahol a régió falvai, a kistérségek összefognak, s képesek megegyezni, felül emelkedni az egyéni érdekeiken, s azokban a falvakban kezdik meg a putrik „lerombolását”, ahol az a legégetőbb. Egy a lényeg: képesek legyenek megegyezni, s két-három község együtt biztosítani a szükséges önrészt, hogy hozzájussanak ahhoz a 200 millió forinthez, amivel már kezdeni lehet valamit.

A számokkal való dobálózást végre abba kellene már hagyni, s inkább megmutatni azokat az első lakóházakat, amelyeket e meghirdetett program alapján építettek. S egyáltalán nem mellékes: a roma önkormányzatok többsége ma sem tudja, hogy milyen feltételekkel lehet felhasználni a roma telepek felszámolására kiírt pályázaton elnyerhető pénzeket. Ezekről kell sürgősen, világosan, érthetően tájékoztatni a roma önkormányzatokat, s nem számok misztikusságával traktálni.

Fotó: Nyári Gyula

EMLÉKTÁBLA A PRÍMÁSNAK

♣ Május 21-én avatták fel Szolnokon a neves cigányprímás, **Kállai János** emléktábláját. Az avató ünnepséget stílszerűen az egykori pályatársnak muzsikája vezette be, majd **Botka Lajosné** polgármester méltatta Kállai János művészetét. Ezután **Szirmai László**, az Országos Szórátkoztatászenei Központ igazgatója idézte föl a zenész emlékét, pályáját a szolnoki zenei gimnáziumtól a Tisza Táncegyüttes Zenekarának vezetőség, a színházi zenekarig, a rádió- és tévészereplésekig, zenei kazettáig és a külföldi sikereikig.

KÖZMUNKAPROGRAM

♣ Mintegy 1500 hátrányos helyzetű, tartósan munkanélküli, elsődlegesen roma számára nyújt átmeneti munkalehetőséget a júniusban in-

duló erdőművelési közmunkaprogram. Erről Budapesten írt alá megállapodást **Németh Imre**, az agrártárca, **Burány Sándor**, a foglalkoztatási tárca vezetője, valamint **Mészáros Tamás**, az Állami Privatizációs és Vagyonkezelő Rt. elnöke.

CSATKA

♣ A csatka kegytemplomban helyezték el azt a fakeresztet, amelyet a múlt év novemberében egy roma küldöttség vitt az örök városba, s **II. János Pál** pápa áldott meg Rómában. **Keresztes Szilárd** görögkatolikus püspök szabadtéri misét celebrált a csatka kegyhelyen. A kereszt végleges helye az a kápolna lesz, amelynek alapkövét a közeli tisztáson helyezték el.

EURÓPAI ROMA FÓRUM

♣ Az EU szinte mindegyik országában aggasztó a romák

helyzete, a most csatlakozott országokban pedig különösen. A régióban a rendszerváltás egyértelmű vesztesei a romák, de az unió más országában is olyan gondokkal kell szembenéznük, mint az oktatás, lakhatás és egészségügyi ellátás terén mutató diszkrimináció – hangzott el **Ann Marie Hyross** nagykövet asszonynak, Finnország Európa Tanácshoz delegált képviselőjének, budapesti tájékoztatóján.

ROMA GYEREKEK KÜLÖN ÉTKEZTETÉSE

♣ A kisebbségi ombudsman vizsgálatot indított a bagi általános iskolával szemben. A kiegészítő tagozatos – teljes egészében roma – diákok ugyanis nem a normál tagozatosok által használt étkezdében ebédelnek, ebéd gyanánt hideg élelmet kapnak, amit a melléképületbeli tantermeikben fogyaszthatnak el.

ROMÁK A MUNKAERŐPIACON

♣ Hetven településen összesen huszonegy program, mely 799 munkanélkülit érintett, közülük is a leginkább rászorultakat, a romákat – hangzott el a Tolna Megyei Kisebbségi Konzultatív Tanács ülésén. Az összegzés megállapítja, hogy a Közmunka Tanács által meghirdetett pályázatra a megyéből összesen 21 programmal jelentkeztek, hetven települést és 799 tartós, főleg roma származású munkanélkülit érintően. Tamásiban és Magyarkeszin nyolc osztályos felzárkóztató képzések indultak, amelyekhez könnyűgépkelő, illetve kertészeti szakképzés is társult. A bonyhádi roma közösségi ház szervezésében hulladékgyűjtő, kereskedő, boltvezetői képzés indítása történt. Közhasznú foglalkoztatásban hozzávetőlegesen 425 roma munkanélküli vett részt a múlt évben.

ELFOGYOTT...

♣ Múlt év őszéig tartott a barcsi roma közösségi ház működtetésére elnyert támogatás, s az újabb pályázatuk nem járt sikerrel. Így idén csupán a tavalyi pénzből maradt morzsákat fordíthatják a házra, amelyet azzal a szándékkal építettek három éve, hogy helyet kapjanak benne a cigányság civil szervezetei és hagyományörző csoportjai, s helyszíne legyen a lakossági fórumoknak, a felzárkóztató tehetséggondozó oktatási programoknak és roma rendezvényeknek. Egyelőre szombatonként biztosan nyitva lesznek, ekkor szeretnének felkészítő foglalkozásokat tartani a pótvizsgára küldött félszáz gyereknek. Emellett a művészeti csoportok is bármikor megkaphatják próbáikhoz a házat. Többre azonban nem futja.

ESÉLYEGYENLŐSÉG AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN

♣ Roma egészségügyi mediátorképző programot szerveztek a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Arlóban az Egészség Évtizedének **Johan Béla** Nemzeti Programja keretében. A július 14-én indult képzés az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium támogatásával jött létre. Az alapellátási intézet járdánházi, arlói és borsodszentgyörgyi romák bevonásával és szakemberek közreműködésével látott hozzá a képzéshez. A mediátorok az egészségügyi problémák kezelése mellett képesek lesznek valamilyen szinten oldani a romák és nem romák közötti konfliktusokat, igyekezve a híd szerepét betölteni.

KÁRTÉRÍTÉS A ZÁMOLYRÓL ELMENEKÜLT ROMÁKNAK

♣ A Legfelsőbb Bíróság jelenként százezer forintos kártérítést ítélt meg hat Franciaországban menedékjogot nyert zámolyi roma családnak. A

jogerős bírói döntés szerint a helyi önkormányzat jogellenesen bontotta le a családok házáit hét éve.

KÖNYVBEMUTATÓ

◆ A 75. Ünnepi Könyvhét Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei rendezvénysorozatának programjaként mutatták be **Farkas Kálmán**: Ember a viharban című könyvét. A bemutatót a Keleti Ébredés Közalapítvány Közhasznú Szervezet és a Nyíregyháza Város Cigány Kisebbségi Önkormányzata szervezte. A kötetet **Paksi Éva**, az LD roma lap főszerkesztője mutatta be.

GÖNCZ KINGA LETT AZ ÚJ ESÉLYEGYENLŐSÉGI MINISZTER

◆ Az EU parlamenti képviselővé választott **Lévai Katalin** távozása miatt **Göncz Kinga** lett az új esélyegyenlőségi miniszter. **Göncz Kinga** korábban az Egészségügyi, Szociális és Családügyi Minisztérium politikai államtitkára volt. **Göncz Kinga** a Romawebnek adott inter-

júában azt mondta: „**Tudom, hogy nehéz gyorsan eredményeket produkálni, de ezen a területen viszonylag gyorsan – a kellő leggyorsabban – el kell érni, hogy a roma emberek valóban érezzék, hogy egy kicsit jobb a helyzetük, hogy vannak és nyílnak kilátások gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.**”

TÁVOZOTT AZ OCÖ SAJTÓFŐNÖKE

◆ Felmondott az Országos Cigány Önkormányzat sajtófőnöke, mert szakmailag nem ért egyet a szervezet működésével és a vezetőség politikai megnyilvánulásával. **Fodor Ferenc** „szakmaiatlannak és felkészületlennek tartja az Országos Cigány Önkormányzatot, hogy a romák érdekképviseletét ellássa.” Fodor Ferenc már májusban jelezte távozási szándékát az OCÖ elnökének. Fodor úgy érzi, „jelenleg koncepció nélkül működik az OCÖ, és az elmúlt időszak is azt mutatja: antidemokratikus úton halad tovább. Fodor Ferenc korábban azt is közölte, hogy az önkormányzat havi lapja, a Világunk megjelenése is ve-

szélyben van, mert forráshiány miatt nem tudják megjeleníteni és az OCÖ nem kívánja támogatni saját lapjának kiadását.

ANTIRASSZISTA NAP BUDAPESTEN

◆ Tavaly a **Puskás Ferenc Stadionban** rendezte meg első ízben az Antiraszista Napot a Gyermek Ifjúsági és Sportminisztérium, a Belügyminisztérium és a Magyar Labdarúgó Szövetség. A szervezők célja az volt, hogy felhívja mindenki figyelmét a mások iránti tolerancia fontosságára, a kirekesztés minden fajtájának elutasítására. Az idén június 26-án tartják a programokat a Ferencváros Üllői úti pályáján. A műsorok gerincét a labdarúgás adja. Már 10 órától gyermeklabdarúgó mérkőzések várják a helyszínrre látogatókat, majd a Magyarország Ifjúsági Cigányválogatottja és Szlovénia kisebbségi válogatott között kerül sor összecsapásra, amelyet a cigány honvédek – Nógrád megyei cigányválogatott meccs követ. Idén is megrendezik a Rendőrválogatott – cigány öregfiúk – válogatott találkozót. Az

esemény fővédnöke **dr. Mádl Ferenc**, a Magyar Köztársaság elnöke.

ELTEMETTÉK WOLFART JÁNOST

◆ Családtagjai, barátai és munkatársai búcsúztak június 17-én délután a Farkasréti Temetőben **Wolfart Jánostól**, a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal első elnökétől. A temetésen a NEKH jelenlegi és korábbi elnökei, **Heizer Antal**, **Báthory János**, **Doncsev Toso** és **Dr. Hegyesiné Orsós Éva** mellett megjelentek a magyarországi nemzetiségek vezető személyiségei, **Kaltenbach Jenő** kisebbségi ombudsman, az elhunyt munkatársai, tisztelői. A **dr. Bíró László** püspök által vezetett latin és német nyelvű szertartás során **Wolfart János** közéleti személyiségéről **dr. Schneider Márta** (NKÖM), **Popovics György** (NEKH), **Heinek Ottó** (MNOÖ) és **Püspök László** (KÜM) emlékeztek meg.

Az Új Néplap,
a Népszabadság,
a Romaweb,
a Romapage és az Origo
cikkei alapján összeállította
Paksi Éva

Illusztráció LD Archívum

TITKOS

◆ Bár kifizette az érte járó közel 3 millió forintot, mégsem hozza nyilvánosságra az egészségügyi tárca annak a romákkal kapcsolatos felmérésnek az eredményeit, amelyet provokatív kérdései miatt több támadás ért korábban. A tárcánál annyit közöltek az origo internetes honlappal, hogy a korábbi támadások miatt nem jelentetik meg és nem is használják fel a kutatási eredményeket. A felmérés a védőnők és a háziorvosok cigányellenességét vizsgálta. „Most különböző tulajdonságokat fogunk felsorolni. Ön szerint mennyire jellemzőek a magyarországi cigányokra? Lusták, piszkosak, összeférhetetlenek, megbízhatatlanok, túlságosan hangosak, van bennük bűnözői hajlam.” Ilyen és ehhez hasonló provokatív kérdések szerepeltek a tavasszal végzett kutatásban, amelyekre ötfokozatú skálán kellett megjelölni a megfelelő választ. A felmérést a Delphoi Consulting Társadalomtudományi Kutatóműhely, a szakmai ellenőrzést pedig az Országos Alapellátási Intézet végezte. A cég az elvégzett kutatást szakfolyóiratban hozza nyilvánosságra.

A hónap hírei • A hónap hírei

Paksi Éva

Járóka Livia lett az első roma európa parlamenti képviselő

A Fidesz nyerte az európa parlamenti választásokat

Alacsony, 38,5 százalékos részvétel mellett dőlt el június 13-án a 24 magyar EP-mandátum sorsa. A Fidesz mintegy 14 százalékkal (47,41 százalék) győzött az MSZP-vel szemben, így 12 főt küldhet Strasbourgba. Az MSZP (34,31 százalék) 9 helyet szerzett, az SZDSZ (7,72 százalék) 2 mandátumra tett szert, és 1 mandátumhoz jutott az MDF is (5,33 százalék). Fidesz egymillió 453 ezer 138, MSZP egymillió 51 ezer 624, SZDSZ 236 ezer 603, MDF 163 ezer 480. A mandátumszerzéshez szükséges ötszázalékos szavazati határ 153 ezer 266 voks volt.

A magyar EP-képviselők

Fidesz: Schmitt Pál, Szájer József, Surján László, Schöpflin György, Barsiné Pataky Etelka, Gyürk András, Becsey Zsolt László, Járóka Livia, Glattfelder Béla, Öry Csaba, Pálfi István, Gál Kinga.

MSZP: Kovács László, Horn Gyula, Lévai Katalin, Harangozó Gábor, Kósáné Kovács Magda, Tabajdi Csaba, Gurmai Zita, Fazekas Szabolcs, Herczog Edit. (Kovács László és Horn Gyula korábban jelezte: lemond európai mandátumáról. Helyükre Dobolyi Alexandra és Hegyi Gyula kerül.)

SZDSZ: Demszky Gábor, Szent-Iványi István.

MDF: Dávid Ibolya

Június 13-ától az Európai Parlament első roma képviselője **Járóka Livia**, aki a Fidesz uniós parlamenti listáján a Lungo Drom támogatásával a biztos befutó 8. helyen szerepelt. Egyes lapvélemények szerint Orbán többet tett így a cigányságért, mint az összes kormány a rendszerváltás óta együttvéve. Az MSZP a szakmailag felkészült, brüsszeli tapasztalatokkal rendelkező **Kóczé Angélnak** az esélytelen 18. helyet ajánlotta fel, melyet Kóczé Angéla nem fogadott el. Az SZDSZ szintén nem nyert pozícióba, a 3. helyre jelölte **Mohácsi Viktóriát**.

Járóka Livia soproni diáklányból előbb angoltanár, majd szociológushallgató lett. Cigány fiatalok integrációjával akart foglalkozni, majd egy iskolai közeg vizsgálata közben érzett rá, milyen nagy kedve van a kutatáshoz. Így jutott el a kulturális antropológiához, ahol a szociológiánál mélyebben, alaposabban

foglalkozhat a cigányság identitásának kérdésével. Túl van egy két és fél éves, Józsefvárosban végzett terepmunkán, jelenleg szakdolgozatát írja. A londoni egyetemen, ahol tanul, szeptemberre várják a doktori vizsgára.

Uniók terveiről korábban a Romaweb-nek nyilatkozott: Munkahelyteremtő, tartós munkanélküliségből kimosztató, képző és átképző programok kellenek. Tervei között szerepel a Magyarországon élő, közel 25.000 roma származású, enyhé és egyéb fogya-

tékos minősítéssel felzárkóztató oktatásban tanított gyermek deszegrálás (visszahelyezését a normál tanítási rendbe) célzó program kivitelezésének segítése, felgyorsítása. Járóka Livia szerint

koncentrált pénzekkel és szakértelmekkel haladéktalanul meg kellene kezdeni a roma telepkezelését.

Mindemellett fontos jövőbeni feladatként említette a romák mellett a nők és más hátrányos helyzetű csoportokat súlytó diszkriminatív gyakorlatok elleni fellépést, ezek megszüntetését célzó kezdeményezések támogatását, civil szervezetek megerősítését.

„Magyarországnak, mint jelentős számú roma lakossággal bíró, és a többi eu-s országokhoz képest e téren sok tekintetben nagyobb tapasztalattal rendelkező országnak fontos szerepe lesz a romák akaratának európai megjelenítésében, problémáinak kezelésében. Amennyiben egyedüli roma képviselőként jutok be, még fontosabb feladatommak fogom érezni, hogy ennek a folyamatnak a motorja legyek.”

Járóka Livia az Európai Parlamentben az Emberi jogi bizottsági munkán kívül, a Munkaerő és munkahelyteremtési bizottságban látná legnagyobb hasznát szakmai tapasztalatának, ezzel is elősegítve a romák

Fotó: Nyári Gyula

A Lungo Drom igazi politikai közösség

Farkas Flórián, a Fidesz Magyar Polgári Szövetség képviselőcsoportjának országgyűlési képviselője, a Lungo Drom elnöke tájékoztató beszélgetésre hívta meg 2004. május 25-re a Magyarországra akkreditált európai uniós külképviseletek diplomatáit. A beszélgetésen bemutatta, hogy milyen a helyzete a magyarországi cigányságnak, milyen esélyekkel lettek európai polgárok, mit tesznek önmaguk sikereiért és mit várnak, illetve kérnek a Magyar kormánytól és az Európai Uniótól. Farkas Flórián az alábbi bemutatkozó írást adta át a Cseh, a Francia, a Holland, az Ír, a Német, az Olasz, a Portugál, a Spanyol és a Szlovák nagykövetségek megjelent diplomatáinak, egyúttal bemutatta az európai uniós választásokra készített Lungo Drom kampányanyagot is.

A Lungo Drom bemutatkozik

A Lungo Drom Országos Cigány Érdekvédelmi és Polgári Szövetség 1990. október 19-én alakult Szolnokon. Székhelye ma is itt van, napjainkban a legnagyobb taglétszámú és az ország egészét behálózó cigány civil szervezet. Tagszervezeteink száma 897, az össztagléttség a 22.000-et meghaladja. A 2002. évi kisebbségi önkormányzati választásokon a legtöbb mandátumot szerezték a tagjaink közül elindult képviselőjelöltek.

Az elmúlt évtizedben szervezetünk felnőtté vált. Stabil tagságunk, nagy múltú helyi szervezeteink vannak. **Igazi politikai közösség** vagyunk, amely együtt tud örülni a győzelemnek, és kitart egymás mellett, nehézségek között is. Olyan csapat vagyunk, amelyben bízni lehet, amellyel

tartós szövetséget lehet kötni, mert nem szalad szét az első viharban. Felnőttségünk második jellemzője, hogy **különbséget tudunk tenni rövid és hosszú távú érdekek között**. Azzal kötünk szövetséget, aki nemcsak a szavazatainkra számít, de be is fogad bennünket. Felnőttségünk harmadik összetevője az, hogy **nemcsak kérünk, hanem adunk is**. Nem tagadjuk, hogy segítségre szorulunk, de tudjuk, hogy a mi segítségünkre is szükség van. Végül felnőttégünk negyedik jele: **felismertük az együttélés törvényszerűségét**. Tudjuk, hogy a többség és a kisebbség együtt felelős a közös magyar sors alakulásáért. Felelősen politizálunk és ez azt is jelenti, hogy a magyarországi cigányságot felkészítjük az Európai Unió csatlakozással együtt járó feladatokra. Megtanítjuk azt is, hogy melyek azok az előnyök, amelyek minden európai polgárt, tehát a magyarországi cigányságot is megilletik.

Nagy utat kell megtenni minden cigány honfitársunknak, amíg azt érezheti, hogy valóban egyenrangú, valóban integrálódott tagja világunknak. Magyarországon ugyanis 600.000 körül van azoknak a száma, akik cigányként élnek nagyon nagy szegénységben, nagyon nehéz, elmaradott körülmények között. Igaz, miránk nem jellemző a vándorlás, hosszú évtizedek óta letelepedett népünk, és ez még akkor is így van, ha a cigánytelepek nem méltó lakhelyek európai polgárok számára. Mégis, többségünk hazájának tekinti Magyarországot, itt akarunk boldogulni, itt akarunk megszerezni minden tudást, amivel a többségi társadalom tagjai már rendelkeznek.

Tudjuk tehát, hogy problémáink csak részben etnikai jellegűek, nagyrészt szociális gondokat kell orvosolni a jobb életminőség érdekében. Azt is tudjuk, hogy ennek az a feltétele, hogy a cigány gyermekek tanuljanak, képzettek legyenek, így könnyebben találják meg helyüket a társadalomban.

Átmenetileg az is szükség, hogy a mai munkaképes felnőtt cigány emberek olyan képzésben részesüljenek, hogy foglalkoztatásuk lehetséges legyen. Sokat kell azért tennünk, hogy a magyar társadalom befogadó képessége fejlődjön. Úgy érezzük, hogy gondjaink, feladataink nem csak magyar ügyek, hanem Európa közös gondjai, feladatai. A Lungo Drom oktatási, képzési programjai a fenti feladatokhoz illeszkednek. Természetesen meg kell találnunk ezek anyagi forrását is. Rendszeresen pályázunk az országgyűlési támogatásra, programjainkhoz pályázatokat készítünk, és bizonyos mértékig támaszkodni tudunk kormányzati programokra is. Jelentős bázis e munkában saját oktatási központunk, mely alapítványi formában működik. Szeretnénk azonban, ha Európa egységét azzal is megmutatná, hogy pénzügyi támogatással segíti az újonnan csatlakozottak, így Magyarország cigányságának felzárkózását is. Mai tájékoztató beszélgetésünk eszmecsere, mely által Önök hazájuk kormányát is tudják tájékoztatni és segítségkérésünket tolmácsolni. Mi viszonzásul azt ígérhetjük, hogy mindent megteszünk ezért a felzárkózásért, és saját egyedülálló eredményeinkről tájékoztatjuk az Unió kisebbségi gondokkal küszködő tagországait (bemutatjuk civil szervezeteinket, kisebbségi önkormányzati rendszerünket).

In memoriam

Wolfart János

Wolfart János (Johann Wolfart) Görcsönydoboka – 2004 Németország

Ereje teljében lévő férfi halálhíre különösen akkor döbent meg az embert, ha több mint ismert közéleti személyiség: munkatárs, szövetséges a jó ügyben, közeli ismerős, barát. **Wolfart János**, aki mostani tisztségében a Kulturális Minisztérium miniszteri biztosaként a berlini magyar kulturális intézmény beruházási munkálatait vezette, autóbalesetben hunyt el Németországban.

A hazai kisebbségi közélet egyik legfőbb megújítója volt. Már a rendszerváltozást megelőző években azzal szerzett nevet magának, hogy felzavarta azt az állóvizet, amelyben a késői Kádár-korszak kisebbségi politikája vegetált. Vezéralakja volt annak a kisebbségi értelmiségi generációnak, amely nem elégedett meg a hatalommal kötött paktum védelmében folytatott „panaszpolitikával”, hanem újat, valódi kisebbségi közéletet kívánt kezdeni. Ott találjuk a nyolcvanas évek kisebbségi íróit és elektronikus sajtóját sikeresen fejlesztő generáció élén. A Magyarországi Németek Országos Szövetsége egyik vezetőjeként ismert volt kemény kritikái hozzáállásáról. De a mindenkor „megmondóemberekkel” szemben nem habozott államigazgatási felelősséget vállalni akkor, amikor erre felkérték, és reményét látta annak, hogy elképzeléseit meg is tudja valósítani. Így lett a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal első, alapító elnöke. A Hivatal szerkezetének, működésének kialakításával párhuzamosan irányította a kisebbségi törvény előkészítő

munkálatait és vezette a két és fél éven át tartó egyeztetést a kisebbségi vezetőkkel. A törvény ügyében megívta a maga csatáit az államigazgatáson belül is. Oroszlánrésze volt abban, hogy a Parlament 97 %-os támogatással elfogadta 1993-ban a törvényt.

Tekintélye nemcsak saját szűkebb közössége előtt volt, hanem minden népcsoport esetében. Ezt a tekintélyt nem hivatalának, nem államtitkári rangjának köszönhette, hanem még hivatalba lépése előtt szerezte. Azon kevesek közé tartozott, akik vezető pozícióba kerülve nem váltottak személyiséget, akiket nem torzított el a kezükbe került hatalom.

Nem volt kétséges számára hogy a cigányságot jogi szempontból a többi népcsoporttal egyenrangú kisebbségként kell elismerni. Ez ma már magától értetődőnek tűnik, de a rendszerváltozás kezdetekor még nem volt mindenki számára egyértelmű. Támogatóra talált ebben **Antall József** miniszterelnökben, akinek a bizalmát élvezte, és akivel kölcsönösen nagyra becsülték egymást.

Kereste és megtalálta azt az utat, amelyen járva a kisebbség és a többség érdekei nem egymás rovására, hanem egymást kölcsönösen erősítve érvényesíthetők. Diplomataként nem csupán Magyarországot, mint államot képviselte, hanem a magyar nemzeti érdekeket is. Igazi „ungardeutsch” volt.

Báthory János

A bonyhádi példa

A sokoldalúan művelt, iskolázott cigánynemzedék kinevelése a roma ügy végleges megoldásának kulcsa. Ennek felismerésétől és segítésétől is függ, hogy minél közelebb kerüljünk a cél eléréséhez. Bár ez elsősorban politikai szándék, kormányzati elhatározás és akarat kérdése, de nemcsak az.

Segíts magadon, az Isten is megsegít – tartja a mondás. Ezek a gondolatok is motiválhatták és segíthették nemes elhatározásukat a bonyhádi Roma Önkormányzat vezetőinek, akik mintegy 500 ezer forintot különítettek el az alig 2 milliós költségvetésükből a helybeli roma fiatalok, tanulók támogatására.

Június 30.-áig azoknak kell benyújtaniuk pályázatukat a roma önkormányzathoz, akik tanulmányaikhoz támogatást szeretnének kapni. Az általános iskola harmadik osztályosaitól a felsőoktatási intézményekben tanulóig azok a helyi roma fiatalok indulhatnak a pályázaton, akik megfelelnek a kiírásnak.

Az általános iskolások egyik pályázati feltétele, hogy a tanulmányi átlaguk elérje a 3,5 tizedet, az érettségire adó oktatási intézményekben pedig a hármast – ez utóbbi vonatkozik a felsőoktatási intézmények hallgatóira is. Az első két esetben a roma önkormányzat ragaszkodik ahhoz, hogy a pályázónak az előző tanévben ne legyen egyetlen nap igazolatlan hiányzása sem. Erről hiteles igazolást kell csatolniuk a pályázathoz a diákoknak. A főiskolákra, az egyetemekre pályázóknak

ezen kívül a roma önkormányzat azzal is segít, hogy a pályázatok megírásában támogatja őket.

Sárközi Károly, a roma önkormányzat elnöke és a képviselőtestülete példát mutatott az ország valamennyi testületének. Bizonyítva ezzel azt is, hogyan segíthetnek az önazonosságukat megtartó, megőrző fiatal roma értelmiségi nemzedék társadalmi és egyéni felzárkózásában, társadalmi beilleszkedésében, az esélyegyenlőség kivívásában. Mert ez nem történik meg csak úgy spontán. Így lehet felvenni a harcot a siker reményében a kirekesztés, a diszkrimináció ellen. Erre

érdemes roma diákokat. Bízom abban, hogy mind többen követik majd a bonyhádi példát, s mérlegelik milyen célra érdemes a költségvetésből pénzt áldozni. Ez a roma önkormányzatok felismerésétől függ.

Remélni tudom, hogy e fontos kezdeményezést nem csak a roma önkormányzatok ismerik fel, hanem mind több települési önkormányzat, polgármesteri hivatal is. Az lenne az igazi nagy siker, áttérés a fronton, ha együtt írnának ki pályázatot roma diákok tanulásának segítésére s talán még arra is maradna pénz és erő, hogy a települési önkormányzat és roma

önkormányzat együtt alapotna meg a könyvtári törvény alapján az iskolákban létrehozandó roma irodalmi kiskönyvtárakat, amely segítségével a kis diákok sokasága ismerkedhetne meg a roma irodalom kiválóságaival, azokkal a művekkel, amelyek segítik önazonosságuk őrzését, fejlődését, s

Illusztráció: LD Archívum

elsősorban a tanult, sokoldalúan felkészült roma nemzedéknek van nagyobb esélye.

Ha számításba vesszük, hogy a több mint ezer roma önkormányzatnak csak a fele rendelkezik akkora költségvetéssel mint a bonyhádiak, akkor is jelentős pénzzel tudnák támogatni az arra

egy olyan csodavilág tárulna ki előttük, amelynek ismeretében jobban becsülnék a roma irodalmat, kultúrát, a cigányok mese és mondavilágát, amelyekből mint tiszta forrásból meríthetnének, s általa önbecsülésük is erősödne.

Farkas Kálmán

A Közalapítvány felvállalta a roma munkanélküliek képzését

A Keleti Ébredés Közalapítvány Khsz. 1998-ban kezdte meg működését Nyíregyházán. A Közalapítvány elnöke Lőkös Sándor, aki a társaság megalakulásakor több mint 100 fiatal mentett meg attól, hogy az utcára kerüljön. Felvállalták a hátrányos helyzetű munkanélküliek, ezen belül a roma munkanélküliek képzését. 21 képzési programot dolgoztak ki és 16 szakkönyvet jelentettek meg. Az eltelt időszak alatt többszáz roma tett sikeres vizsgát a Közalapítvány képzésein. 1996-ban a Munkaügyi Minisztérium Lőkös Sándort „Munkaügyért-díjjal” tüntette ki, a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Kisebbségi Díját többek között a munkanélkül maradt, többszörösen hátrányos helyzetű cigányemberek sorsának jobbrafordításáért kapta. 2001-ben az Oktatási Minisztérium Kármán Tódor-díját érdemelte ki a Közalapítvány. Tevékenységüket Lőkös Sándor mutatta be.

A Közalapítványt 7 település önkormányzata hozta létre:

Baktalórántháza, Gávavencsellő, Nagyhalász, Nyírkálló, Tiszadob, Tiszavasvári, Tiszaszilárd

Ezeket a településeket az országos értéket meghaladó munkanélküliségi ráta, valamint a roma kisebbség nagy száma jellemzi. Az alapítók úgy gondolták, hogy közös összefogásban, közalapítványi formában jobban tudják segíteni saját lakosságuk ezen rétegét.

A Keleti Ébredés Közalapítvány 1998-ban kezdte meg tevékenységét munkaerő-piaci felnőtt képzés, valamint a képzésekhez kapcsolódó munkaerő-piaci szolgáltatások területén. A megalakulást követő egy-két évben évi 1-2 tanfolyamot bonyolítottunk le. Ekkor körvonalazódott igazán a Közalapítvány tevékenységi köre. Számos felzárkóztató és

szakmai képzést bonyolítottunk le.

A Közalapítvány, felvállalta a hátrányos helyzetű roma lakosság felzárkóztatását. Ennek első lépéseként az analfabetizmus arányainak csökkentését megcélozva, felzárkóztató tanfolyamokat indított a

nyolc általános iskolai bizonyítvány megszerzése érdekében. A felzárkóztató igen nagy programoknak

sikere van és jelentős támogatást élveznek a helyi általános iskolák részéről is. Ezzel tulajdonképpen létrejön a felzárkóztató alapfeltétele, mely szerint a tanuló szakmai képzésbe vonható.

A közalapítvány az elmúlt évek alatt 23 felzárkóztató és szakmai programot indított, a felvett tanulók száma közel 400 fő. A lemorzsolódás 5% körüli, amely reálisnak mondható, különösen, ha figyelembe vesszük az említ

tett rétegek speciális körülményeit

A Keleti Ébredés Közalapítvány a továbbiakban is tervezi a felzárkóztató képzések indítását, valamint az erre épülő speciális szakmai képzések kidolgozását, bonyolítását a megyében élő cigány kisebbséghez tartozó munkanélküliek részére. A közalapítvány részt vett a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Munkaügyi Központ által 2000-ben kiírt „Hátrányos helyzetű családok munkaerő-piacra történő visszahelyezése érdekében” című pályázatán, amely során a Csengeri, Fehérgyarmati, Vásárosnaményi munkaügyi kirendeltségek területén vizsgáltuk a munkanélküli családok jövőbeli esélyeit.

**A Keleti Ébredés
Közalapítvány Képzési
tevékenységének
bemutatása
1. Képzési módszerek**

céltanfolyamok

A Közalapítvány kiemelten foglalkozik a többszörösen hátrányos helyzetű, vidéki roma és nem roma lakosság felzárkóztatásával. Programjaink, projektjeink célcsoportja általában azok az alulképzett, munkanélküli, vidéki emberek, akik saját erejükkel nem képesek helyzetüket megváltoztatni. Ennek megfelelően képzési programjaink speciálisak, az említett rétegek igényeit figyelembe véve készültek.

2. A képzések szerkezete

A Közalapítvány alapvetően 3féle képzési típust alkalmaz:

1. Felzárkóztató tanfolyamok
2. Szakmai céltanfolyamok
3. Államilag elismert szakképesítést nyújtó tanfolyamok

1. Felzárkóztató képzések

Általában a leghátrányosabb helyzetben lévő munkanélküliek számára indított képzések, melyek célja a nyolc általános iskolai bizonyítvány megszerzése. A képzések szakmai orientációs modulokkal kiegészülve segítik a tanulók pályaválasztását. Az eddigiekben alkalmazott szakmai modulok kiegészítése folyamatban van. A pályorientációs modulok kialakításában elsősorban a használható, alkalmazható tudás játszik döntő szerepet. Ezért a jövőben olyan modulok kerülnek kialakításra, amelyek már egy szakma előtanulmányait tartalmazzák, vagy a mindennapi életben is használható ismereteket nyújtanak.

Jelenlegi pályorientációs modulok:

- Humán szakmacsoport szakmai alapképzés (egészségügyi képzések esetében)
- Gyermekek- és ifjúságvédelem
- Ember és környezet
- Mezőgazdasági munkák
- Fémipari szakmacsoport szakmai alapképzés

2. Szakmai

A szakmai képzést megelőző, a legszükségesebb alapismereteket nyújtó tanfolyamok, melyek legtöbbször egy konkrét, speciális szakmai ismeretek megszerzését teszi lehetővé adott technológiai keretek között (pl.: kisgazdasági dohánytermesztő, Fűzesség- és gyékényfeldolgozó).

3. Államilag elismert szakképesítést nyújtó tanfolyamok

Az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő valamely szakma elsajátítására irányuló képzések. A képzés befejezésével államilag elismert szakmunkás bizonyítványt kapnak a hallgatók.

A képzési szerkezet változása

Alapítványunk megalakulása óta 26 tanfolyamot bonyolított le. A tanfolyamok között a felzárkóztató és az ápolási asszisztensképzések dominálnak. A felzárkóztató képzések viszonylag nagy számát az alapítvány célkitűzései indokolják, mely szerint igyekeztünk felkarolni a leghátrányosabb helyzetben lévő rétegeket. E célcsoportba tartozó munkanélküliek többsége ugyanis nem rendelkezik alapfokú, általános iskolai végzettséggel, amely viszont mindenképpen a továbblépés, fejlődés (munkavállalás, továbbképzés, stb.) alapját jelenti. Sajnos e téren megyénkben még ma is igen nagy a lemaradás, különösen a roma kisebbség körében. Ezért a jövőben továbbra is nagy szükség lesz a hasonló tanfolyami képzések indítására.

Az egészségügyi terület „sikerének” okai is többértékesek. A munkavállalás feltételeiről napvilágot látott jogszabályok ma már minden egészségügyi és szociális intézményben előírják a megfelelő végzettség meglétét. A területen dolgozók nagy hányada azonban nem rendelkezik ilyen képzettséggel. Elmondható továbbá az is, hogy a vidéki települések döntő többségén kvázi egyedüli munkáltató az önkormányzat, amely többek között a szociális feladatok ellátására kötelezett, így egy-egy kis településen is növekedhet a munkavállalás esélye egy egészségügyi – szociális képzéssel.

4. A hallgatói létszám változása

A Keleti Ébredés Közalapítvány képzéseiben eddig 392 tanuló vett részt. A tanfolyamok arányait követve legtöbbször felzárkóztató képzésben résztültek 55%, míg államilag elismert szakképesítést nyújtó tanfolyamok esetében ez az arány 32%, a céltanfolyamokon résztvevők aránya 13%.

5. Az oktatás eredményessége

Az oktatás eredményességét a záróvizsgáig eljutott tanulók aránya, a sikeresen vizsgázottak aránya, valamint a sikeresen elhelyezkedett tanulók aránya jelezheti.

A lemorzsolódás 7%-os. Ez igen alacsony érték, tanfolyamonként 1–2 fő kimaradó tanulót jelent. Különösen fontos ez akkor, amikor tudjuk, hogy a felnőtt oktatás területén sokszor nehezebb problémákkal is szembe kell nézni, mint az iskolarendszerű képzés során.

Ezek:

- a képzésben résztvevők között nagy a családfenntartók aránya, akik inkább a pénzszerezés részesítik előnyben a tanulás helyett
- sok olyan fiatal jelentkezik, aki tanulási nehézségek, magatartásbeli zavarok miatt nem tudta elvégezni a középiskolát
- a tanfolyam résztvevői között sokan a legszegényebb rétegekből kerülnek ki, akiknek a napi bejárás és étkezés anyagi vonzata is nagy gondot jelent

Éppen ezért alapítványunk szervezi egy olyan szakemberekből álló csoport létrehozását, akik segíthetnek a tanulók motivációjának erősítésében, kommunikációs készségük fejlesztésében és akár személyes problémáik megoldásában is.

Ezen szakemberek feladata lenne a későbbiekben a hallgatók végzés utáni nyomon követése is, hiszen az igazi eredményességet az elhelyezkedett és munkáját hosszú távon megtartó fiatalok nagy aránya jelentheti.

6. A tanfolyamok megoszlása az illetékes munkaügyi kirendeltségek szerint

A tanfolyamok kirendeltségek szerinti megoszlása a jövőbeli tervezést tekintve bír jelentőséggel.

Azokon a területeken, ahol az átlagos értékekhez képest is kevesebb a tanfolyamok száma, fejlesztésre van szükség. Ebbe a csoportba Csenger, Vásárosnamény, Kisvárdai és Baktalórántháza vonzáskörzete tartozik.

7. Összefoglalás

A Keleti Ébredés Közalapítvány Közhasznú Szervezete alapító céljának megfelelően felvállalta a többszörösen hátrányos helyzetű, munkanélküli személyek felzárkóztatását, ezen belül kiemelten a roma kisebbség helyzetének javítását. Ezt elsősorban munkaerő-piaci felnőtt képzés keretén belül folytatta sikeresen. Tevékenységünk során 193 főt juttattunk nyolc általános iskolai bizonyítvány birtokába és további 126 fő szerzett nálunk szakképesítést (további 40 fő jelenleg is tanul), elősegítve ezzel helyzetük javítását. Közalapítványunk 2003. évben nyertes pályázóként hosszú távú, munkaerő-piaci program beindítását kezdte el: A „Roma közösségfejlesztő asszisztens” munkaerő-piaci program a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Munkaügyi Központ által kiírt olyan új program, mely nem csak közvetlenül a roma foglalkoztatás szintjének emelésére irányul, hanem azoknak a negatív tényezőknek a felszámolását célozza meg, melyek gátolják a roma lakosság teljes körű társadalmi beilleszkedését. A hagyományostól eltérően nem kizárólag a munkanélküliséghez kapcsolódó aktuális,

már felmerült foglalkoztatási gondokat kívánja orvosolni, hanem a megelőzésre is hangsúlyt fektet. Az álláshely feltárások révén a foglalkoztatási eszközök alkalmazásával továbbra is elsődleges cél a roma foglalkoztatottság szintjének emelése, ezen kívül a program magában foglalja az aluliskolázottságból eredő hátrányok megelőzését is a roma gyermekeknek a programba közvetett módon történő bevonásával.

A munkaerő-piaci program célja:

A roma közösségek társadalomba történő beilleszkedésének, esélyegyenlősége növelésének elősegítése. Másrészt a közösségfejlesztő asszisztensek képzésével és foglalkoztatásával – a cigányság helyzetének megismerését követően – a cigánysággal történő ismeret- és kapcsolati teremtés, ezen szervezetek tevékenységeinek segítségként történő felhasználása, összehan-

golása a problémák helyi szinten történő megoldására, különös figyelemmel az iskolázottsági szint emelésére, a roma foglalkoztatás növelésére.

A program célcsoportjai:

Elsősorban középfokú végzettségű roma munkanélküliek, akik a program megvalósítása során képzésüket követően a megye településein tevékenykedő, közösségfejlesztő asszisztensek lesznek. A közösségfejlesztő asszisztensek munkájuk során elsősorban településeik munkanélküli roma lakosságával fognak foglalkozni, de teljes körűen érintettek lehetnek az óvodás és iskoláskorú roma gyerekek és családjai, az aktív korú népességből csak azok, akik más munkaerő-piaci programnak nem résztvevői.

A képzések Nyíregyházán, illetve Nyírbátorban valósulnak meg. A kiválasztott hallgatók „Gyermek- és Ifjúsági felügyelő II” OKJ-s képzésben

részesülnek. A nyíregyházi tanfolyam 22 fővel 2003. december 15-én indult be.

2. Közösségfejlesztő asszisztensek foglalkoztatása (max. 30 fő)

A hallgatók, az elméleti képzést követően 2004. júniusától gyakornokként dolgoznak 2004. decemberéig, majd a program második illetve harmadik évében településeik önkormányzatánál ellátják a program célkitűzéseiben meghatározott feladatokat.

A közvetlen célcsoport feladatai

- * Közreműködés a településeket érintő közhasznú és közmunka szervezésében
- * A cigányság különböző képzési programokba való bevonása
- * Az iskolák és a roma családok közötti kapcsolat kiépítése, az iskolában felmerült problémák megoldá-

sának elősegítése a roma tanulók rendszeres iskolába járásának érdekében. A közvetett célcsoport elhelyezkedésének elősegítése álláshelyek feltárásával.

- * Annak szorgalmazása, hogy minél több roma gyerek járjon rendszeresen óvodába, az egészséges személyiség fejlesztése érdekében.

A fentiek megvalósítását segítő feladatok

- * A cigány családok helyzetének megismerése az adott területen, bevonásuk az őket érintő problémák megoldási terének kidolgozásába
- * Kezdeményezés a cigányság életkörülményei javítását célzó pályázatok kidolgozásában a térségmenedzserekkel
- * Kapcsolattartás a munkaügyi központ kirendeltségeivel

A program működésének időtartama:

36 hónap, azaz 3 év.

PÁLYAKEZDŐK

„Már óvodás koromtól fogva éreztem valamiféle elkötelezettséget a tanítás iránt”

A cigányság egyetlen kitörési pontja arra, hogy a többségi társadalom egyenrangú partnerként kezelje, az a tudás megszerzése, a tanulás.

A jászárokszállási Cigány Kisebbségi Önkormányzat alelnökéként célul tűztem ki, hogy minden erőfeszítéssel az előítéletek visszaszorításáért harcolok. Próbálok olyan pozitív példákat bemutatni, amelyek segítenek abban, hogy a romákról alkotott negatív előítéletek pozitív irányba változzanak. Ezt teszem most is, amikor bemutatok egy roma származású gyakorló kistanító néni, *Gulyásné Pál Nikolett*-et, aki a Szent István Egyetem

Jászberényi Főiskolai Karán tanul, tanító szakon, angol szakos. Anyuka is egyben, Elizabet nevű kislánya egy éves. Nikolett utolsó éves a főiskolán. 8 hétig a helyi általános iskolában volt gyakorlaton. *Sándor Józsefné, Mancika* tanító néni első osztályában tanított 3 hétig, tanított még a 3. osztályban *Kovácsné Tösér Zsuzsanna* tanítónő segítségével, majd az 5. osztályban *Selyemné Kovács Anna* segítségével angol nyelvre tanította a gyerekeket.

– *Nikolett, miért a pedagógus szakmát választottad hivatásodnak?*

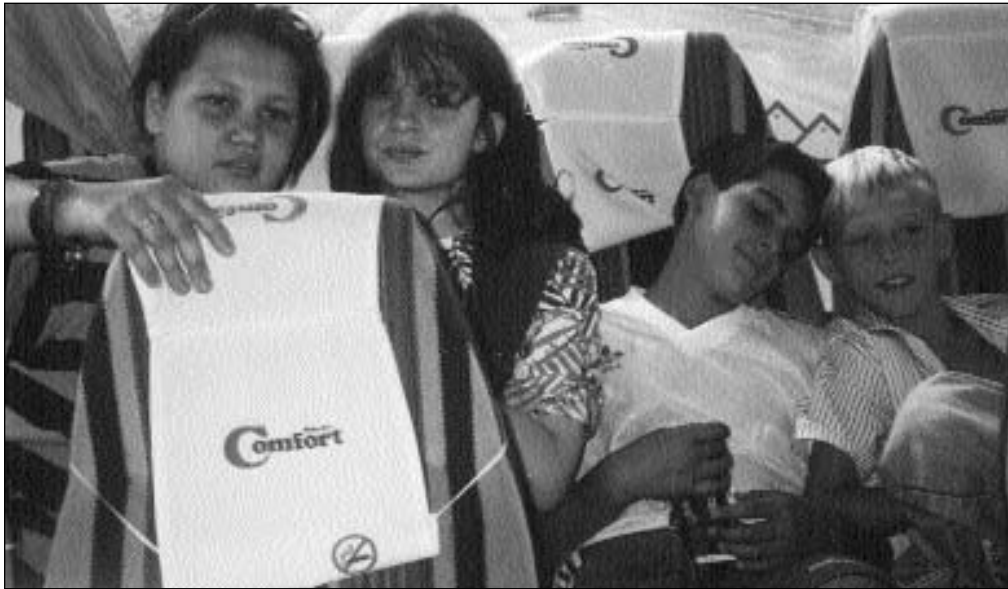
Én nagycsaládban nőttem fel

és természetes velejárója volt, hogy a legnagyobb gyermekként mindig nekem kellett a kistestvéreimre vigyázni. Már óvodás koromtól éreztem valamiféle elkötelezettséget a tanítás iránt. Szerettem eljátszani a gondolattal, hogy én vagyok a kis tanító néni. Mind a három testvéremet én tanítottam meg olvasni, úgy mentek már iskolába. Nagyon boldog voltam, hogy olyan pluszt adhattam nekik, ami csak belőlem áradt. Felnőtt fejjel pedig már tudatosan készülök a pedagógusi pályára. Nagyon szeretem a gyerekeket és szeretném még jobban meg-

ismerni őket, szeretném megtalálni, felfedezni és továbbfejleszteni minden gyermekben azt a területet, amelyben tehetséges. Szeretnék a sikereiknek örülni és bátorítani, ha kudarc éri őket.

– *Most az elsősöket tanítod. Miért tartod fontosnak az elsős tanító néni szerepét?*

Úgy gondolom az ember életében az első osztály és az első tanító néni nagyon meghatározó. Emlékeinkben az első osztályról alkotott képek mindig megmaradnak. Megtanítani a gyermeket írni, olvasni, számolni, tehát az alapokat megadni felelősségteljes feladat. Mint az építkezőknél, ha nincsenek

Niki, a fotón balról-jobbra a második, az LD lapot is kiadó „Oktatási és Továbbképzési Központ” Alapítvány nyári táborában, 1994-ben mint, táborozó vett részt.

Fotó: LD Archivum

meg a megfelelő alapok, a ház előbb vagy utóbb össze-dől. Sándor Józsefné Mancika tanító néni nagyszerű pedagógus. Nagyon sokat tanultam tőle, csak úgy, mint Kovácsné Tösér Zsuzsanna tanárnőtől. Olyan dolgokat, amelyeket a főiskolán nem tanítanak. Mancika tanító néni nagyon szeretik a gyerekek és a szülők nagyon tisztelik. Következetes és szigorú, ugyanakkor rajongásig szereti a gyerekeket és szerintem ez így van jól.

– Te már egészen fiatalon, 22 évesen a helyi cigány kisebbségi önkormányzat képviselője vagy. Mi a tapasztalatod, van-e hátrányos megkülönböztetés a roma tanulókkal szemben?

Örülök, hogy ezt megkérdezted, mert célkitűzéseim közé tartozik, ha gyakorló pedagógus leszek, akkor a roma gyerekekkel olyan kapcsolatot szeretnék kialakítani, amely az őszinteségen és a bizalmon alapszik. A roma gyerekek rendkívül bizalmatlanok mindenkivel. Az életben annyi negatív hatás éri őket és családjukat, hogy épp e miatt nehezen nyílnak meg. Talán ezt a bizalmatlanságot fel tudom majd oldani azzal, hogy én is roma származású vagyok, s hogy a gyökereink azonosak.

Biztos vagyok abban, hogy ennek tudatában bizalommal fordulnának a gyermekek és a szülők is hozzám. Hospitálásom alatt semmi olyan kirívó esettel nem találkoztam, hogy a roma gyerek az utolsó padban ül, vagy hogy kirekesztették volna társaik. Együtt tanul és játszik roma és nem roma. A szülők többsége, úgy a romák mint a magyarok örültek annak, hogy én is tanítottam gyermeküket.

– Van-e remény, hogy az őszől már mint pedagógus dolgozol?

Hogy mit hoz a jövő, azt sajnos én sem tudom. Nagyon szeretnék itthon dolgozni, hiszen itt mindenkit ismerek és engem is ismernek. Jászárszálláson már van egy roma származású pedagógus, én leszek a második. Ő sajnos nem tudott elhelyezkedni a szakmájában, így más területen dolgozik. Nem tudom, hogy az önkormányzat és az iskola ezt hogyan értékeli. Alkalmaz-e egy roma származású pedagógust vagy hagyja elengedni egy másik településre tanítani. Egyelőre városunkban nincs semmiféle kilátás, hogy eltudjak helyezkedni sem mint angol szakos, sem mint általános tanítónő.

– Sándorné Mancika tanító néniit kérdezem. Hogyan fo-

gadták Nikit az első osztályban?

Rendszeresen fogadok főiskolai hallgatókat, akik az osztályunkban töltik tanítási gyakorlatuk egy részét. Nikit az 1/a osztályban nagy szeretettel fogadtuk. Elsősorban mint kistanító néni, másodsorban mint az egyik tanulóknő nővérét. A jó hangulatú tanítási órák hamar megnyerték a gyerekek tetszését. Hamar megszerették kedves, közvetlen egyénisége miatt.

– Te hogyan látod, szakmailag jó pedagógus válik Nikiből?

Niki a tanítási órákra mindig lelkiismeretesen felkészült, igyekezett játékos feladatokkal motiválni a tanulókat, hangulatos, változatos módszereket alkalmazott. Úgy gondolom a legszebb hivatás a miénk, tanítónőké, hiszen az emberek a legféltettebb kincsüket, a gyermeküket bízzák ránk. Niki magabiztos fellépése, fiatalos lendülete, türelme, kitartása, gyermekszeretete kellő biztosíték arra, hogy jó pedagógus váljék belőle.

– Köszönöm mindkettőtöknek a beszélgetést. Nagyon szeretném, hogy amikor ismét találkoztok, akkor már kollégaként üdvözlönnétek egymást.

Pál Béláné

Megfelelni a kihívásoknak

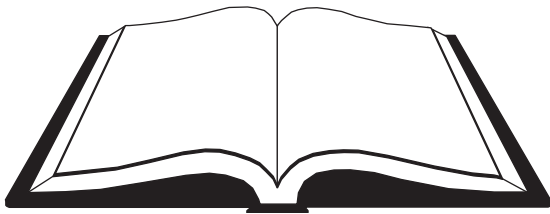
• Vállalkozások az Európai Unióban címmel kis- és középvállalkozások felkészítő képzése indult április 29-én, melynek helyszíne az Észak-magyarországi Regionális Munkaerőfejlesztési és Átképző Központ ózdi kirendeltsége.

Az Ózd Térségi Önkormányzatok Egyesülete pályázati programjának célja az Ózd-putnoki kistérség vállalkozóinak, vállalkozásainak felkészítése az Európai Unió piacának kihívásaira. A program, mely az Ózd Térségi Önkormányzatok Egyesülete, az ÉRÁK, valamint a Régió Szervezet-Fejlesztő Kft. konzorcionális együttműködésében valósul meg – a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Területfejlesztési Tanács Kis- és Középvállalkozói Célelőirányzatának jogcímén nyert támogatást. A projekt keretében 24 kis- és középvállalkozó, illetve a vállalkozások munkatársainak felkészítésére nyílik lehetőség olyan személyre szabott oktatócsomagokkal, melyek lehetővé teszik a résztvevők időbeosztásához igazodó nyitott képzést. A képzés elismert, a témákban járatos gazdasági szakemberek bevonásával, részben az ÉRÁK ózdi kirendeltségén kialakított Vállalkozói Tréning Centrumban, részben távoktatási formában valósul meg. A tanfolyam a résztvevők számára díjmentes, beleértve a szükség tananyag- és eszközhasználat költségeit is.

Józsa Zoltán

A rovatot a Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium támogatta.

Összeállította: Paksi Éva

KÖNYVESPOLCUNK

Hegedűs Sándor

Vannak vállalkozások, amelyek akkor is tiszteletet parancsolnak, ha eleve reménytelenek, s ha már megindulásuk pillanatában sejtethető, hogy célt aligha érnek. Nem tudom, nem hiszem, nem feltételezem, hogy **Rajko Djuric** eleve naiv lenne, de ma, a 21. század első évtizedében a hályogkóvácok magabiztosságával kell bírnia annak, aki – mint ő teszi – nyolcvanöt és egynegyed nyomtatott oldalon megkísérelje összefoglalni a roma irodalom történetét a világ minden országára kiterjedően. **A roma irodalom története** című könyv a Pont kiadó gondozásában jelent meg a közeli hetekben, s kiadását nagy várakozás előzte meg.

Fájó hibák és sajtó hiányosságok jellemzik a kötetet. Mivel a roma íróknak és költőknek időben és térben, sőt alkotói nyelvükben is igen nagy távolságot szabott a sors, egy emberélet is kevés lenne arra, hogy munkásságukat érdemben értékelje, miután alaposan tanulmányozta valamennyi művüket. Aprólékos gondossággal kellene a nemzeti irodalmakba történő be-

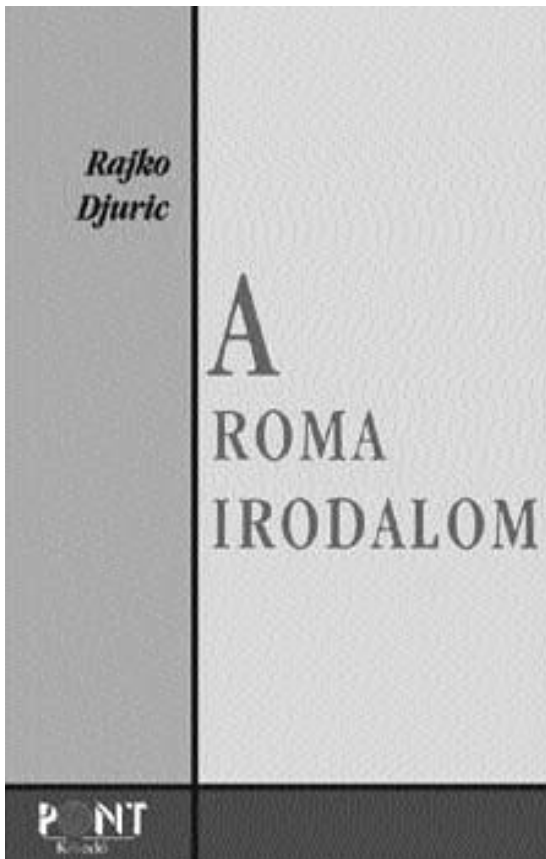
ágyazódásukat is felderíteni, hiszen az említett idő-, nyelv- és térközök miatt, többnyire csak országukon belül hatottak, hathattak egymásra. Djuric terhére nem róható fel, hogy csupán arról ír, amit olvashatott, de ez, mivel a roma szerzők művei fordítások révén csak mostanság lépik át a nyelvi- és az országhatárokat, előre tudható hiátusokat teremt. Annak, aki efféle nagy fába vágja a fejszét, mindenképpen ismernie – és az olvasóval is közölnie – kell önnön korlátait.

Nézzük csak a magyarországi irodalomról készített tanulmányrészletet! Eltekintve attól a komoly tárgyi tévedéstől, hogy a Lavotának írt **Lavotta Jánost** és a Cermáknak írt **Csermák Antalt** fenntartások, és kétségek nélkül a cigány muzsikusok sorába tartozónak tekinti (amit eddig egyébként még senki sem igazolt), **Bihari Jánosról**, a cigány virtuózzól, a verbunkos zene atyjáról, aki köztudomásúan nem értett a kottaíráshoz és olvasáshoz, azt állítja, hogy konzervatóriumot végzett. Hogy kerülnek ide a zenészek? A szerzői koncepció szerint a muzsika felől érkezünk az irodalomhoz. Igaz, ha már megemlíti **Dankó Pistát**, szólnia illene arról is, hogy maga is több népszínmű – köztük cigányokról szóló – szerzője.

Összesen hét hazai roma irodalmár kap említést: **Lakatos Menyhért**, **Choli Daróczi József**, **Osztójkán Béla**, **Holdosi József**, **Bari Károly**, **Balogh Attila**, s az egy helyütt **Farkas Rostásnak** félrefordított **Rostás-Farkas György**. Olyan irodalmi lángoszlopoknak nem jutott hely, nem jutott hír, mint például a **József Attilai** hangokat és küldetéstudatot idéző **Szepesi József**, a zsoldárok hangján szóló – nemzetközi összevetésben is egyedi hangú – **Rácz Lajos**, vagy a kiemelkedő elbeszélő-kedvű **Orsós Jakab**. (A függelékben ugyan egy könyvének címe megemlítetik, de mondanivalója Djuricnak nincs róla, annak ellenére sem, hogy például ő a német kiadók jóvoltából idegen nyelven is elérhető.) A kivételes stílusú **Kovács József Hontalan**, a százarú **Szécsi Magda** és – a színpadi szerzőkben nem bővelkedő irodalom okán – **Csemer Géza** mellett, a középnemzedéktől inneniek: **Jónás Tamás**, **Rigó József** is hiányzanak, noha valamennyien kitörőhatalmas nyomokat hagytak

a honi roma és a magyar irodalomban egyaránt. A legnehezebben a **Madách** Tragediáját lovára fordító **Nagy Gusztáv** teljesítménye előtti hódolat hiánya magyarázható, hiszen ő már világirodalmi névjegyet is letette. Kétségtelen: én elfogult vagyok valamennyiük iránt. Talán azért, mert jól ismerem alkotói életútjukat. Hogyan lehet azonban úgy írni cigány irodalmunkról, hogy annak többnyelvűsége (a magyar és a lovári melletti beás, sőt **Romano Rácz Sándor** szótárarán túl az első cigány alkotókig visszautalva: még kárpáti cigány is) meg sem említetik? Hogyan lehet úgy írni e témáról, hogy az első irodalmi ütközet, a Choli szerkesztette Fekete korall viharos, épp ezért korszakhatárt jelentő fogadtatásáról sem esik szó? Az a kiadó – különben tiszteletre méltó – elgondolás, hogy az eredeti kézirat hazai vonatkozású részében sem alkalmaztak korrekciót. Így azonban – egyebek mellett – elmarad annak a közlése is, hogy Lakatos Menyhért kulcsfontosságú művei közé tartozik az „Akik élni akartak” is. Hogy Lakatos közben babérkoszorús lett, s Bari közben Kossuth-díjat kapott, Osztójkán pedig két évtized verejtékével megírta az „Átyn Jósának nincs, aki megfizessen” című nagyregényét. Lábjegyzetben mindenképpen több helyen is közbe kellett volna avatkozni. A végső mű ugyanis kiadói felelősség is. Persze, nem csak – és nem elsősorban – a Ponté. Ott, ahol a szerző például pontos gyűjtési hely nélkül közöl néhány roma eredetmondát, s nem deríthető ki, hogy a négy világtáj melyikén vallanak ezeket magukról a romák, az első kiadást jegyző könyvműhely vezetőit terhelő a felelősség. A magyar fordító, **Zsidó Ferenc** becsületére legyen mondva: egy helyütt – a jenische származású írókkal kapcsolatban – kötelelességszerűen megjegyzi, hogy német, illetve belga-francia nyelvterületen olyan nomád vándor népcsoportokat neveznek jenischének, illetve yenichének, amelyek cigány eredete nem igazolható. Djuric azonban szemrebbenés nélkül betagoztatja őket is a roma világirodalomba.

Ugyanakkor a szerbiai **Tonislav Dretar**, **Stefanovich Draganát** és **Shaban Iliast**; a horvátországi **Sztefan Rom Gurbatot**; a franciá földön alkotó **Lick Duboist**; a spanyolországi **Heredia Juan de Diost** és **Perez de Guzmant**; az oroszországi **Szergej Jermoskint** és **Nina Vinkovát**, illetve a mifelénk közismert **Demetereket**; a romániai **Petre Copoiut**; a szlovákiai **Tera Fabiánovát**; a csehországi **Emilie Machálková-Holomkovát**; a Lengyel-

országból Svédországba elszármazott **Wladislaw Jakoviczát**; a bulgáriai **Sakir Pasovot**; s Nagy-Britanniából **Sylvester Broswell** hiába is keresnénk. Igaz, a ködös Albionból hangsúlyos helyet kap, mint roma szerző, az a **John Bunyan**, akiről **Jan Hancock**, az ugyanennél a kiadónál ugyancsak most megjelent **Mi vagyunk a romani nép** szerzője azt írja, hogy semmi alapos bizonyíték nem igazolja a cigány származását.

Hosszan sorolhatnánk még a tévedéseket, a hiányokat, a felületességeket. Amiért ezt mégsem tesszük, az az, hogy Djuric műve minden botorságával, nagyképűségével és naivitásával együtt a maga nemében az első. Ki emlékszik ma

már a legelső labdarúgó mérkőzésen csetlő-botló játékosokra? Csak azt tudjuk, hogy mikor és kik játszották a jelenlegi szabályokkal egymás ellen az első meccset. Ki tudja, milyen borzalmasan szólt a legelső gramofonzene? Az emlékezet csak azt őrizte meg, hogy mikor csendült fel az első viaszhengere. Az elsőség szinte mindent bocsánatosá tesz.

Djuric műve a legelső – s egyelőre nem túl sikeres – kísérlet az egyetemes roma irodalom bemutatására. Nem több egy vázlatnál. A sikerhez azonban nem vezet kitaposott út. A siker mindössze talán csak tíz százalékban saját tudás és tíz százalékban szerencse dolga. Nyolcvan százalékát mások kudarcai s e kudarcok megfi-

gyelése, okainak helyes értékelése adja. Djuric megtette az első lépéseket. Utat tömi igyekezett, de csak ösvénytaposásra futotta erejéből. Ezzel azonban – úgy hiszem – sokakat ingerel majd továbbhaladásra. A roma irodalom történetének szakszerű megírása a követőkre vár. Az első kísérlet sem lebecsülendő: a könyv elolvasásával sok új – a hazai olvasó előtt eddig ismeretlen – adattal és újszerű nézőponttal gazdagodtunk, gazdagodhatunk.

(A kötet megtalálható minden nagyobb könyvesboltban, de a Pont Kiadótól közvetlenül is megrendelhető.)

VILÁGHÁLÓ

RomaArt Portál

A Cigány Népművészek Országos Egyesülete a Roma Kulturális Alap és az Oktatási Minisztérium kutatási támogatásával új cigány tematikájú honlapot/portált jelentetett meg ez év áprilisától. Ez a honlap annyiban eltérő a többi cigány honlaptól, hogy kizárólag a cigány kultúrára vonatkozó ismeretek és a kultúra területén tevékenykedők számára szükséges információk találhatóak rajta, tematikus rendbe szervezve.

Célunk elsősorban az, hogy egyesületünk tagjainak alkotásai széles körben ismertté váljanak itthon és külföldön egyaránt. Az I. Országos Cigány Népművészeti Pályázat (1997) alkotásainak közzététele ezt a célt szolgálja. Szeretnénk bemutatni a díjnyertes alkotásokból és a gazdag képanyagból összeállított vándorkiállítás teljes anyagát. Jelenleg a díjazott alkotások mellett a Galéria fejezetben látható a korai **cigány ábrázolások** képanyaga, de tervezzük országos vándorkiállításunk fotóinak (kb. 200 db) honlapra vitelét is a **cigány mesterségek** széles körű megismeretése érdekében. Ugyancsak terv tagjaink életútjának és alkotásainak bemutatása.

A honlap készítése közben kitűnt, hogy hazai művészeink, valamint a hazai kutatások mennyire ismeretlenek külföldön, a nagy összefoglaló cigány honlapok anyagából mennyire hiányzik a magyar anyag (hazai **alkotóművészek, bibliográfiák, filmográfiák, diszkográfiák, ikonográfiák** stb.). Ugyancsak feltűnően kevés – összehasonlítva más országokkal – a hazai cigány alkotóművészek interneten való megjelenése, a nagy hazai művészeti

portálokon is csak elvétve találkozhatunk a nevükkel. (Honlapunk megjelenése óta már több képzőművész jelentkezett, kérve, hogy adjunk helyet alkotásainak.)

A közhiedelemmel ellentétben sok cigány művész ill. a cigánységért tevékenykedő kapott **hazai és külföldi elismerést**: zenészek, kutatók, mesemondók, fafaragók stb. Fontosnak tartjuk, hogy munkásságuk széles körben ismertté váljon, ez leginkább az Internet révén érhető el, ahol a közreadott ismeretekhez az óvodák, iskolák, közösségi- és művelődési házak, könyvtárak, amatőr csoportok, hazai és külföldi érdeklődők könnyen hozzá tudnak férni, és lehetőségük van arra, hogy a honlap szövegeit és képeit felhasználják tevékenységük során. Közzétett **adattábazisunk** ezt a célt szolgálja.

A cigány kultúrával foglalkozó külföldi **kutatások, dokumentációs központok, múzeumok** tevékenysége hazánkban ugyancsak ismeretlen a cigányokkal foglalkozó pedagógusok, könyvtárosok, népművelők, újságírók és nem utolsósorban a hazai cigányok körében. Fontosak ezek az ismeretek – amelyekhez honlapunk révén hozzájuthatnak – erősíthetik a cigány kultúra egyenrangúságának elismertetését. A szemléletváltozás ezen a téren minőségi változást fog eredményezni az országos szakmai hálózatok munkájában, és Magyarországon is elősegítheti az ez irányú kutatások támogatását.

Ezekre a problémákra szeretnénk ráirányítani a figyelmet – **hídként szolgálva a külföldi cigány honlapok és a hazai szakmai honlapok felé is**, infor-

mációt szolgáltatva. **A hazai és külföldi cigány kultúráról, kutatásokról** összegyűjtött, honlapunkról elérhető információk – hitünk szerint – könnyebben hozzáférhetővé teszik az egész világon jelen lévő cigány kultúráról meglévő ismereteket, segítik a cigány kultúráról kialakult kép objektívabbá válását, az előítéletes gondolkodás visszaszorítását.

A hagyományos kultúra védelmére szolgáló **jogsabályok**, valamint a nonprofit szervezetek működéséhez szükséges **iratminták** elérhetőségével a kulturális tevékenységet folytatók munkáját szeretnénk segíteni.

Hiánypótló honlapunk **kiadványajánló** funkciója, amely a hazai és külföldi könyvek és hangzó anyagok beszerzési lehetőségeire hívja fel a figyelmet, a **kritikák** összegyűjtésével pedig tájékoztató pontként szolgál.

Elérhetőség:

<http://www.RomaArt.hu>

A honlap megjelenítése, szerkezetének kialakítása az Iris Design Kft. munkája, a tartalom fejlesztését én vállaltam, mivel az országot járva mindenütt azt tapasztaltam, hogy a cigánysággal foglalkozók igen nehezen tudnak szert tenni a munkájukhoz szükséges ismeretekre. Reményeim szerint ez a könnyen áttekinthető, tematikus honlap segíti a tájékozódást és a folyamatos bővítés révén idővel teljes áttekintést nyújt a cigány kultúráról. A látogatók száma (5-7 ezer hónaponta) a téma iránti érdeklődést mutatja, ez erőt ad a további gyűjtőmunkához.

Bódi Zsuzsanna
a RomaArt Portál szerkesztője

Józsa Zoltán

A vers és próza csodálatos varázsa

Térségi kulturális rendezvényt szerveztek a hangonyi általános iskolában

Aprilis 23-án már kilencedik alkalommal került sor a térségi vers- és prózamondó verseny megrendezésére az észak-borsodi település, Hangony oktatási intézményében. A rendezvény elindításáról kilenc évvel ezelőtt az akkori kisebbségi önkormányzat fiatalon elhunyt elnöke, **Danyi Tamás** és az iskolavezetés közösen határozott, akkor még kizárólag roma tanulók számára.

Az évek során annyi változás történt, hogy később hátrányos helyzetű tanulók részére írták ki a versenyt, lehetőséget adva ezeknek a tanulóknak tehetségük kibontakozására, bemutatkozási lehetőséget biztosítva számukra. A szlovák határhoz közeli, szép természeti környezetben fekvő Hangony lakosainak száma 1800 fő, a roma állampolgárok aránya 30 százalék. Az általános iskolában 206 diák tanul, a kisebbséghez tartozók aránya 50 százalék. Az intézmény nevéadója, **Hangonyi György** kisnemes, aki a település szülötte volt és a török időkben elhur-

colták. Hangonyi György annak a nemzedéknek a tagja, melynek a XVI. században, az ország legfőbb kérdése a török hódoltsággal való szembenállás és az ország sorsának rendezése, a nemzeti királyság biztosítása volt. Az isztambuli fogságból írt levele megtalálható az Országos Levéltárban is. **Liktor Tamás** iskolaigazgató bevezetőjében elmondta, hogy különösen örülnek annak, hogy első alkalommal a határon túlról, Szlovákiából, Rimaszécs községből valamint a megyehatáron túlról, Istenmezejéről is érkeztek vendégek.

– Összességében 22 iskolából közel 70 versenyző fog a mai napon vetélkedni. Úgy gondolom, a mai napnak nem lesznek vesztesei, csak nyertesei, bár a zsűri kiemeli az 1. 2. 3. helyezetteket, de a többiek is valamennyien helyt fognak állni. Mindannyian gazdagabbak leszünk egy élménnyel, a vers és próza csodálatos varázssával. Szeretnék köszönetet mondani azoknak, akiknek támogatása révén tudjuk évről-évre megrendezni versenyünket, így a Nemzeti és Etnikai

A megérdemelt jutalom

Kisebbségért Közalapítványnak, a Hangonyért Közalapítványnak, a helyi kisebbségi önkormányzatnak, valamint iskolánk szülői közösségének és az Örhegy Egyesületnek – hangsúlyozta Liktor Tamás.

A megnyitón **Eötvös Éva** és **Szegedi Gyula**, a Miskolci Nemzeti Színház színművészei tartottak sikeres előadást, majd a helyi iskola tanulóinak színvonalas kulturális műsora következett. Ezt követően négy kategóriában mérték össze tudásukat a vers- és prózamondó verseny résztvevői. A zsűri tagja volt Eötvös Éva és Szegedi Gyula színművész, **Dr. Sulyok János** hangonyi háziorvos és **Malinkó János**, az ózdi Polgármesteri Hivatal művelődési osztályvezetője. A tanulók eredményes szereplése jelentett a hallgatónak. Nagy szükség van az ilyen verse-

nyekre! A versenyen résztvevő diákok könyvet, emléklapot kaptak ajándékba, az 1.–3. helyezettek pedig oklevelet is.

Motivál az irodalom

Liktor Tamás igazgató lapunk érdeklődésére elmondta, hogy ritka az ilyen nagy rendezvény a térségben, melynek fontosságát bizonyítja, hogy részt vett az eseményen a házigazda település polgármestere, jegyzője, plébánosa, a volt iskolaigazgató, a Hangonyért Közalapítvány elnöke, s jelen volt Istenmezeje polgármestere is. Formálódik, erősödik a hangonyi általános iskola kapcsolata az ózdi Közoktatási Ellátási Körzet iskoláival. Második esztendeje már, hogy a hangonyiak résztvevői Istenmezeje falunapi ünnepségének, de a szlovákiai Rimaszécs is látogatásra hívta az észak-borsodi falu tanulóit.

Liktor Tamás iskolaigazgató
és Hangonyi László polgármester

– A résztvevő tanulóknak nem igazán van más lehetőségük arra, hogy a tehetségüket kibontakoztassák. A roma tanulók aránya a versenyen 70 százalék volt, a győztesek között is sokan roma diákok voltak. Van nekik állandó, visszajáró tanulóink is, akik éveken keresztül szereplői ennek a versenynek. A roma tanulók számára mi az integrációs oktatást indítottuk be ebben az évben, így együtt tanulnak diákjaink. Nincs szegregáció, az osztályokat is úgy alakítottuk ki, hogy soha nincs ilyen megkülönböztetés. A roma nyelvet nem ismerik, a népművészeti hagyományaik már nem élnek, ezért az irodalom révén próbáljuk őket motiválni. Megható volt, hogy némelyik diák mennyire mély átéléssel és szépen szavalt, mondott prózát.

– **Holland kapcsolattal is rendelkezik az iskolájuk...**

– A MAG-program révén alakult ki a holland kapcsolat. Megelőzés, alkalmazkodás – ez arról szól, hogy a hollandok próbálnak nekünk egy olyan módszert átadni, amivel az elesett, hátrányos helyzetű gyerekeknek az oktatását, integrálását könnyebbé tesszük az iskolában. A 3 éves projektben Mis-

kolc, Kazincbarcika és Ózd környékéről több iskola is részt vesz, a programban holland szakemberek képezik a magyar oktatókat.

– **A tanulók előadói képessége hogyan befolyásolhatja a sorsuk további alakulását?**

– Reméljük, hogy ők ebből tudnak majd profitálni. Én arra látok esélyt, hogy egy részük mindenképpen hasznosítani tudja ezt az adottságát, de sajnos a többsége nem igazán. A tehetségeket felkarolják, így az eséllyel élni kell. Az iskolánkban is dolgoznak roma származású kolleginák, s ők is azon a véleményen vannak, ha nem kap a gyerek az iskolától, a pedagógustól olyan indítást, ami őt „megfogja”, akkor elveszett. Mi az iskolában dolgozunk és minden lehetőséget megkeresünk arra, hogy szélesedjen a világ tanulóink előtt.

Az itt élők küzdelme

Hangony polgármesterének véleménye szerint a vers- és prózamondó verseny is prezentálta, hogy az itt fellépő diákoknak ugródeszka lehet, hogy ők már tanultak, szerepeltek és ered-

ményt értek el. A község ebben az évben 260 millió forintos költségvetésből gazdálkodik, de **Hangonyi László** úgy látja, hogy a mai világban a kisteleplések nincsenek könnyű helyzetben.

– Jó a települési és a kisebbségi önkormányzat kapcsolata és lehetőségeinkhez mérten segítjük a roma önkormányzat munkáját. Közhasznú foglalkoztatás keretében jelenleg 23 fő dolgozik, így köztük cigány emberek is. Gondot jelent a vállalkozásokkal kapcsolatban, hogy sajnos mindegyik a perifériai elhelyezkedésnek van kitéve. A szlovák határ közelsége ellenére nincs átmenő forgalom, távol vagyunk az ország vérkeringésétől. Az egzisztenciális biztonság kérdése miatt a szellemi tőke elvándorlása tapasztalható. Adottságok azonban vannak, ezért ennek jegyében kell tovább gondolkodnunk. A vidék szépsége, az itt élők tenni akarása, a határ közelsége előnyként fog jelentkezni, de természetesen az itt élők küzdelme ebből nem maradhat ki. A roma embereknek a kultúrájukhoz való ragaszkodása legyen meg, mert ez lehet az, ami őket úgy a többségi társadalomba, mint az Eu-

rópai Unióba segít bevezetni – összegezte véleményét Hangonyi László.

A 77 éves **Danyi Béla** bácsit régről ismerem, embersége példaértékű. Fia, Danyi Tamás kisebbségi önkormányzat elnöke. Ma is nagyon jó lépésnek tartja, hogy kilenc évvel ezelőtt útjára indulhatott a térségi vers- és prózamondó verseny.

– Fontos ez a rendezvény, mert a tanulók megismerkedhetnek egymással, a települések között tartósabb kapcsolat alakul ki. A diákok is láthatják, hogy milyen hasznos dolog a felzárkózás, hiszen a roma gyerekeknek kell a pozitív példa. Aki tanulni akar, felzárkózni szeretne, erre lehetőség van. Nagyon fontos tehát az oktatás, mert csak tanulva lehet előrehaladni. Milyen a romák helyzete? Hangonyban nincs megkülönböztetés, a kisebbségi önkormányzat jó együttműködést alakított ki az iskolával és a települési önkormányzattal. Az ózdi gyár működése idején munkalehetőség volt, de most a munkahelyek hiánya érzékenyen érinti a romákat. Amíg dolgozhattak kaptak hitelt és építkeztek,

Csodálatos varázs...

Fotók: Józsa Zoltán

Dögevők

Szürke, lehangoló, kedélyt romboló felvezető képsorok. Egy döbbenetes film első kockái. Napjaink élő drámája a romalétről. Mint élő szereplői, szemtanúként éljük végig a történéseket, hiszen a technika csodáit segítségül hívja, magunk is ott ülünk benn a gépkocsiban a riporter és az operatőr mellett, s mintha a mi kezünk irányítaná a kamerát. Pásztázzuk két oldalt az út mentét. Jobbra is és balra is lepusztult, egykori kaszárnyák, omladozó, málladozó falak, sötétség, innen-onnan gyér fény szűrődik ki az úttalan útra.

Sötét van. Szinte csak az utolsó pillanatokban fedezzük fel a járó-kelő romákat, főleg férfiakat, akik igyekeznek valahová. Szakadtak, rongyosak, még így a homályban is látható. Megvilágítatlan utcák. Csak a gépkocsi reflektorának segítségével pillanthatunk be a sorok közé, melynek mentén, mint az egykori auschwitz barakkok úgy sorakoznak egymástól katonás távolságra az épületek. Mellettük földszintes tákolmányok sora.

A riporter lakonikus hangon tájékoztatja a nézőket. „Nyíregyházán, a híres-hírhedt cigánytelepen, a Guszevben járunk.” Ennyi a bemutatás. A többit szolgáltatja a látvány. Nem szükséges kommentár. A kamera segítségével és műfényvel feljutunk egy barakképület egyik koszos, elhanyagolt lépcsőházának omladozó

vakolatfalai között egy lakásba, egy családhoz.

Felváltva három emberre pásztáz néhány pillanatra a kamera. A fényben riadt, szomorú tekintetek néznek vissza ránk. Egyikük egy hatvanon túli, meggyötört arcú, tekintetében a múltba révedő, cigarettázó idős roma asszony. Úgy áll a csikótűzhely mellett, mintha valami csodára várna. Az asztal mellett egy alig középkorú férfi áll, az ajtónál egy szótlan öregember. Talán felesleges is volt a riporternek megkockáztatni a „hogyan élnek itt?” – kérdést. Süket csend. Csak szét kell nézni. Válasz helyett körbemutat az öreg roma asszony.

Csak sír a lét reménye, az élni akarás csírája, az éhezés, a koplalás állandó vendég. Fojtogató munkanélküliség, felhalmozott kifizetetlen közüzemi számlák, a nem tudom mi lesz holnap reménytelenségei eszik, tépázzák a lelkeket, tiporják az emberi mivoltot.

Életük pislákoló petrólámpa, melyből elfogyott a petró, csak a kanóc parázslík. De még parázslík. A fiatal roma férfi egy szatyrot vesz elő, előkotorja valahonnan a nagy kést, behelyezi, összecsaparja és elindulnak. Az idősebb követi. A fiatal romának határozott a célja. Kövessük a kameránkkal. A roma telephez közel egy három méteres drótkerítés mellett állunk meg. Mellette kukák sorakoznak. Pillanatok alatt a kerítés tetején terem, s már a túloldalon landol.

Egy nagy konténert jár körül. Kameránkkal beletekintünk. Állattetemek. Főleg sertések. A roma jár, kel, válogat, s amikor rátalál a megfelelő húsrészre, már vág is a kés. Egy jókora darab kerül a szatyorba. „Elég lesz” – mondja az idősebbik. A fiatal pillanatok alatt a sodronykerítés tetején terem, majd nagyot huppan előttünk.

Sikerült. Van hús. Elégedettek. A roma asszonynak felderül az arca. Munkához lát. Sorolja a döghús elkészítésének technológiáját lépésről lépésre. Tisztítás, áztatás, öblítés, sózás, borsozás, fűszerezés. „Így vész el a dög mellékíze.” – mondja, s néhány perc múlva már ott rotyog a lábában a pörkölt. Krumplit vág bele.

Felemeli a fedőt. Elégedett. Néhány perc múlva asztalhoz szólítja az övét. „Gyertek gyerekeim, egyetek.” A három roma az asztalhoz ül és jóízűen kanalazza a pörköltet.

A stáb a városházán köt ki. A riporter az illetékest keresi. Kissé félszegen kérdez egy nőt tud-e ilyesmiről a hölgy? A tisztviselő halkán megjegyzi, hallott már róla, de nem látta, nem tudja. Mit gondol nem szégyen ez egy kissé a városra nézve is?

Azt suttogja halkán, hogy igen. Ezt rögzítette a film.

Provokátor, 2004. március 10.

Farkas Kálmán

Ha azt mondjuk: verbunkos zene, mindenkinek első-sorban **Bihari János** ötlük az eszébe, ha azt mondjuk: csárdás, akkor már sokkal nagyobb a szórás. A legtöbb zeneismerőnek talán mégis **Farkas Miska** – anyai ágon Bihari unokája – merül fel az emlékezetéből. Hogy is ne ő?

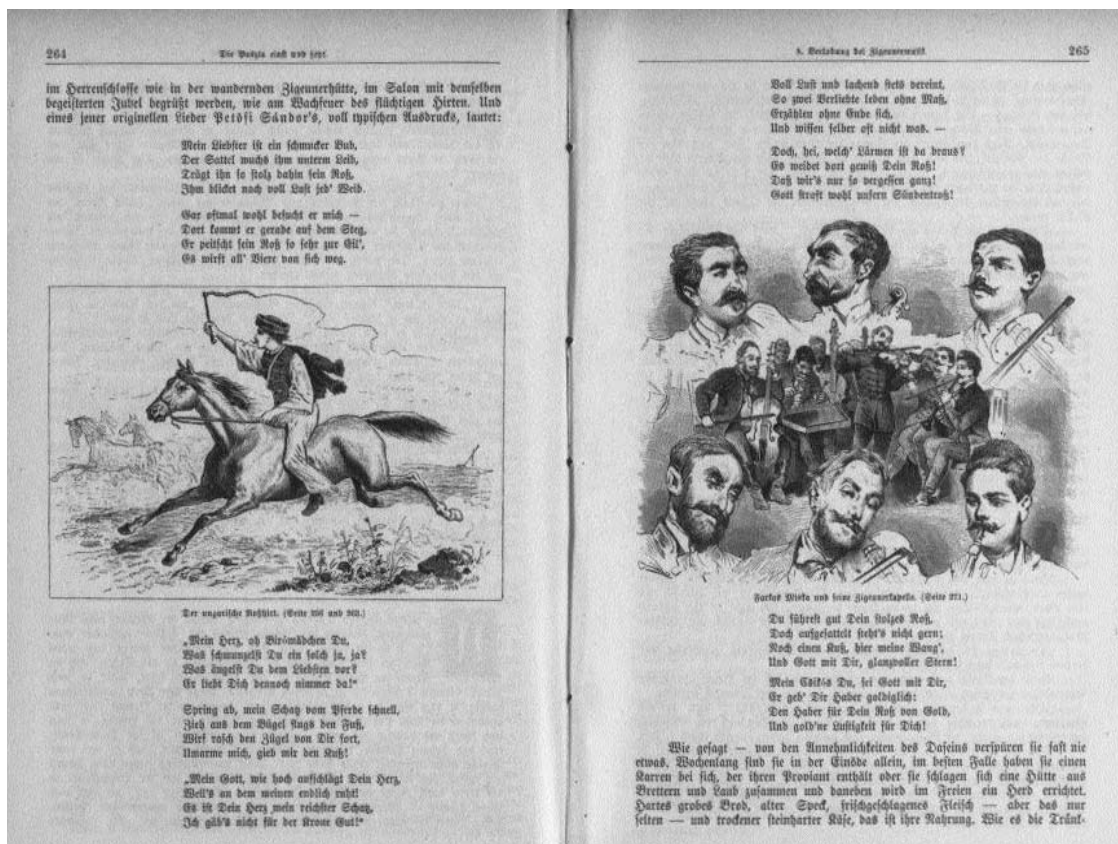
A híres Csikós csárdás, a Vilma csárdás, a Víg és az egykor agyonhúzott Virradó csárdás, a Margitszigeti csárdás, de az Anna csárdás, a Kálmán csárdás, az Irma csárdás és a Soproni csárdás is az ő zeneszerző tehetségét igazolja, örökíti át a mába. A legmaradandóbb sikert aratott Ida-csárdásáról külön is szólva, mert annak mintájára a későbbi cigány zeneszerzők egész sereg csárdást faragtak.

Tehetsége igencsak hamar kibontakozott, valóságos csodagyerekeknek számított. A győri születésű, s bőnyi illetékességű kisfiú már kilencévesen egy gyermekzenekar ünnepelt csillaga. Bárhol is fordultak meg az országban, játéka mindenütt magával ragadta a hallgatókat. Alig tizenégy éves, amikor már primásként állhat a dobogóra, s felnőtt zenekart irányít. Pár év múlva már a Dunántúl leghíresebb primásaként tartják számon. 1846-ban saját szerzeményével kápráztatta el a Győrbe látogató **Liszt Ferencet**. A győri banda élén, 1847 tavaszán Pest polgárait is meghódította. Amikor 1848 őszén kitör a szabadságharc, igazi hazafiként viselkedik (nem először és nem is utoljára). Tizenkilenc évesen beáll a honvédséghez katonának, katonazenésznak. Nem akárki mellett, **Klapka György** oldalán szolgál! A szabadságharc majdani utolsó várvédő harcát vívó, nemzetközi híru

tábornok – még ezredesként – hadteste táborig zenekarának vezetőjévé nevezi ki. A bukás után sokakban tartotta a lelket az ő zenéje. **Eötvös Károly** leírja, hogy 1855-ben – halála előtt mindössze néhány hónappal – **Vörösmarty** is Farkas Miska muzsikája mellett borongott, próbált enyhülést szerezni lelki sebeire. 1859 szeptemberében Farkas a vértanú miniszterelnök lányának, **Batthyány Emának** az esküvőjén húzta, a dákai kastélyparkban és a termekben. A másnap reggelig

többször is Észak-Itália városaiban turnézott, 1862-ben pedig Hannoverbe kapott meghívást. 1868-ban, a magyar cigányzenészek közül elsőként, az Egyesült Államokban is megfordult. Hazatérte után három esztendeig Angliában, majd ismét Németországban szerez híveket a magyar muzsikának. Viktória királynőtől még magas kitüntetést is kapott. Amikor egyre arról jöttek a hírek, hogy külföldön milyen nagy hódolat fogadja, itthon is a halhatatlannak kijáró tisztelet

hő. A hangjegyeken kívül a pénzhez sem igen értett, ahogy idősödött, egyre könnyebben csurgott ki a kezei közül. A Baross-bankettet követően nagyjából még négy sikeres éve volt. A kortárs visszaemlékezők szerint hirtelen öregedett meg. Virtuozitása gyorsan kopott, s pénze is egyre apadt. Szinte szégyennek számított már – bár tisztes megélhetése sohasem forgott veszélyben –, amikor 1890-ben, mindössze 61 évesen, győri otthonában átszenderült a túlvilágra. Ha-

„Farkas Miska és zenekara tagjai, ahogy őket egy korabeli bécsi hírlap rajzolója látta”

tartó multság szellemét és hangulatát a korabeli krónikások úgy írták le, mint az osztrák uralom elleni s a 48-as eszmék melletti tüntetést. 1860-ban és 1861-ben is a hazafias érzelmeiket kívánta erősíteni, amikor előbb a Honszerelem című zenedarab, majd a Széchenyi indulót komponálta meg és zenekara állandó repertoárjába iktatta. Közben a külföld is megnyílt a számára. 1857-ben Varsóban, majd Bécsben, a következő években Bécsben és Grazban, később Pétervárot szerepelt. Az 1860-as években

kezdte övezni. 1844-ben a Lloyd győri nagytermében az ő zenekara szolgáltatta a zenét, a **Baross Gábort**, a vasminisztert köszöntő 240 személyes vendégseregnek. Dalai és zenekara oly népszerű lett, hogy egy alkalommal még maga József főherceg is együtt énekelt velük „Az Alföldön halászegény vagyok én...” kezdetű nótát. Művei nyomtatásban is megjelentek, ami – mivel ő maga kottát nem ismert – első-sorban a nótáinak lejegyzését oly szívesen vállaló **Bolla Gábor** győri zenetanárnak köszön-

gyatéka – köztük nem kevesebb, mint harminchét csárdás és az Orpheus-induló – végakarata szerint, adományként a Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárába, illetve kéziratárába került.

Farkas Miska 175 éve, 1829-ben született. Azt gondolnánk, hogy az évforduló kapcsán művei gyakrabban jutnak a hallgatókhoz, a közönséghez. A közfigyelem azonban mintha most is elkerülné. Ez pedig különösen nagy méltánytalanság emlékével szemben.

– **Hegedűs Sándor** –

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

**A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Kuratóriuma
pályázatot hirdet a 2004/2005-ös tanévre,
az általános iskolák 5., 6., 7., 8. osztályos, hat évfolyamos gimnáziumok
1., 2. osztályos, valamint a nyolc évfolyamos gimnáziumok
1., 2., 3. és 4. osztályos cigány tanulói számára az alábbi ösztöndíjakra:**

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ” – 4,5-es tanulmányi átlag felett,
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ ÖSZTÖNDÍJ” – 3,5-től - 4,49-es tanulmányi átlagig,

Felhívjuk azon oktatási intézmények figyelmét, ahol szöveges értékelés szerepel a bizonyítványban, szíveskedjenek a tanulók eredményét érdemjegyre átszámítani és az erről szóló igazolást csatolni a pályázathoz.

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
- az 2003/2004-es tanév végén kapott bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat),
- eredeti iskolalátogatási igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ” esetén
4,5–5 tanulmányi átlagig havi 6.000 Ft, félévenként 30.000 Ft.
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ PÁLYÁZAT” esetén
4 – 4,49 tanulmányi átlagig havi 4.000 Ft, félévenként 20.000 Ft.
3,5 – 3,99 tanulmányi átlagig havi 3.000 Ft, félévenként 15.000 Ft.

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE: 2004. SZEPTEMBER 30.
A pályázatok elbírálási határideje: 2004. október 31.
A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb 2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételtlen megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában személyesen (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy felbélyegzett válaszboríték ellenében azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a www.macika.hu honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány pályázatot hirdet a 2004/2005-ös tanévre gimnáziumi és érettségit adó szakközépiskolai tanulmányokat folytató, nappali tagozaton tanuló cigány diákok részére az alábbi ösztöndíjakra:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ” – 4,0 tanulmányi átlag felett,
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ ÖSZTÖNDÍJ” – 3,0-tól - 3,99-es tanulmányi átlagig,

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
 - az 2003/2004-es tanév végén kapott bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat),
 - eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - első osztályba lépők esetén a középiskolai felvételtől szóló értesítés másolatát és eredeti iskolalátogatási igazolást,
 - helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.
- (felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)*

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege:

1. „CZINKA PANNA ÖSZTÖNDÍJ ” esetén havi 7.000 Ft, félévenként 35.000 Ft.
2. „TANULÁST TÁMOGATÓ PÁLYÁZAT” esetén havi 5.000 Ft, félévenként 25.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE: 2004. SZEPTEMBER 30.
A pályázatok elbírálási határideje: 2004. október 31.
A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb 2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételtlen megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában személyesen (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy felbélyegzett válaszboríték ellenében azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a www.macika.hu honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a 2004/2005-ös tanévre tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet gimnázium vagy érettségit adó szakközépiskola utolsó négy évfolyamának esti vagy levelező oktatási formájában tanuló, szakmunkásképző iskola, szakiskolai, illetve technikusképzésben vagy iskolarendszeren belüli, felsőfokú szakképesítést nyújtó képzésben nappali, esti, levelező oktatási formában résztvevő cigány tanulók részére.

Az ösztöndíj elnyerésére csak az a tanuló pályázhat, akinek a **tanulmányi átlaga legalább 3,0** és elégtelen osztályzat nélkül zárta az előző tanévet! (Az átlag számításába nem számít bele a magatartás és szorgalom osztályzat!)

Az ösztöndíj támogatás célja:

Elősegíteni a középfokú továbbtanulást megalapozó általános iskolai tanulmányok folytatását és befejezését.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,
- a 2003/2004-es tanév végi bizonyítvány fénymásolatát, amelyet az iskola tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és bélyegző nem lehet fénymásolat),
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg "középiskolai" tanulmányaikat, a 8. osztályos év végi bizonyítvány fénymásolatát,
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg tanulmányaikat technikusképzőben, vagy felsőfokú szakképesítést nyújtó képzésben, azok a legmagasabb iskolai végzettségről szóló bizonyítvány és érettségi bizonyítvány fénymásolatát,
- akik korábban fejezték be általános vagy középiskolai tanulmányaikat, de a 2004/2005-ös tanévben szeretnék folytatni közép- vagy felsőfokú szakképesítést nyújtó tanulmányaikat, szíveskedjenek pályázatukhoz mellékelni a meglévő legmagasabb iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány hitelesített másolatát.
- eredeti iskolalátogatási igazolást,
- első osztályba lépők esetén a középiskolai felvételtől szóló értesítés másolatát és eredeti iskolalátogatási igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy helyi cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel.

(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege: havi **5.000 Ft**, félévenként 25.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként egy összegben folyósítjuk.

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE: 2004. SZEPTEMBER 30.

A pályázatok elbírálási határideje: 2004. október 31.

A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb 2004. december 15-e.

A második félévre csak annak a tanulóknak kerül ismételt megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát 2004. szeptember 30-ig benyújtotta és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló bizonyítvány hiteles másolatát, valamint a II. félévre szóló iskolalátogatási igazolást (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának 2005. március 31-éig megküldi, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszborték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Kérjük, az adatlap kitöltése előtt a pályázati felhívást szíveskedjék figyelmesen átolvasni!

A Magyarországi Cigányokért Közalapítvány a 2004/2005-ös tanévre tanulmányi ösztöndíj pályázatot hirdet azon főiskolai, illetve egyetemi tanulmányaikat nappali tagozaton folytató cigány hallgatók részére, akik az első diploma megszerzéséért tanulnak és a képzés végén főiskolai vagy egyetemi diplomát kapnak.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- a kitöltött adatlapot,-
- a 2003/2004-es tanév végi, *tanulmányi átlaggal lezárt index fénymásolatát*, amelyet a tanintézet tintás aláírással és bélyegzővel hitelesít (az aláírás és a bélyegző nem lehet fénymásolat). A KREDIT pontokat tartalmazó indexeket az adott oktatási intézmény tanulmányi osztálya a helyi szabályozásnak megfelelően az 5 fokozatú értékelésre számítsa át. *(amennyiben ez nem lehetséges, felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy csak abban az esetben fogadható el a félév érvényesnek, amennyiben min. 15 kreditpontot ért el.)*
- akik a 2004/2005-ös tanévben kezdik meg felsőfokú tanulmányaikat, az érettségi bizonyítvány és a felvételtől szóló értesítő fénymásolatát,
- a 2004/2005-ös tanévről szóló eredeti hallgatói jogviszony igazolást,
- helyi cigány kisebbségi önkormányzat, vagy cigány civil szervezet, vagy kisebbségi szószóló, ennek hiányában a települési önkormányzat jegyzőjének vagy családsegítő szolgálatának ajánlását, mely tartalmazza, hogy a pályázó a pályázati feltételeknek megfelel. *(felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a pályázati kiírásban meghatározottakon kívül semmilyen más ajánlást nem fogadunk el.)*

FIGYELEM!

HIÁNYOS VAGY HATÁRIDŐN TÚL ÉRKEZETT PÁLYÁZATOKAT NEM FOGADUNK EL, AZOKAT ÉRVÉNYTELENNEK TEKINTJÜK. (HIÁNYPÓTLÁSRA NINCS LEHETŐSÉG!)

Az ösztöndíj támogatás havi összege: 12.000 Ft, félévenként 60.000 Ft

Az ösztöndíjat elnyert tanulók részére a támogatást tanulmányi félévenként **egy összegben folyósítjuk.**

A PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSI HATÁRIDEJE:	2004. SZEPTEMBER 30.
<i>A pályázatok elbírálási határideje:</i>	<i>2004. október 31.</i>
<i>A megítélt támogatás kifizetésének határideje legkésőbb</i>	<i>2004. december 15-e.</i>

A második félévre csak annak a tanulónak kerül ismételt megállapításra a tanulmányi ösztöndíj, aki a 2004/2005-ös tanévre vonatkozóan pályázatát **2004. szeptember 30-ig benyújtotta** és a 2004/2005-ös tanév sikeresen befejezett I. félévéről szóló **bizonyítvány hiteles másolatát**, valamint a II. félévre szóló **iskolalátogatási igazolást** (adatlap nélkül) a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájának **2005. március 31-éig megküldi**, és tanulmányi átlaga megfelel a kiírásban közölt feltételeknek.

Határidőn túl érkezett félévi bizonyítványokra nem áll módunkban az ösztöndíjat folyósítani! Kérjük, hogy a személyes adatokban bekövetkezett változásokat (név, lakcímváltozás) a gyors és pontos ügyintézés érdekében a Közalapítvány Irodája felé soron kívül jelezni szíveskedjék.

A pályázatot 1 példányban a szükséges mellékletekkel együtt a Közalapítvány Irodájába kérjük eljuttatni.

A gyors és pontos adatfeldolgozás érdekében kérjük, hogy minden egyes pályázatot külön borítékban, ajánlott küldeményként szíveskedjenek továbbítani a Magyarországi Cigányokért Közalapítvány irodája részére. A problémák elkerülése végett az ajánlott szelvényt kérjük őrizze meg.

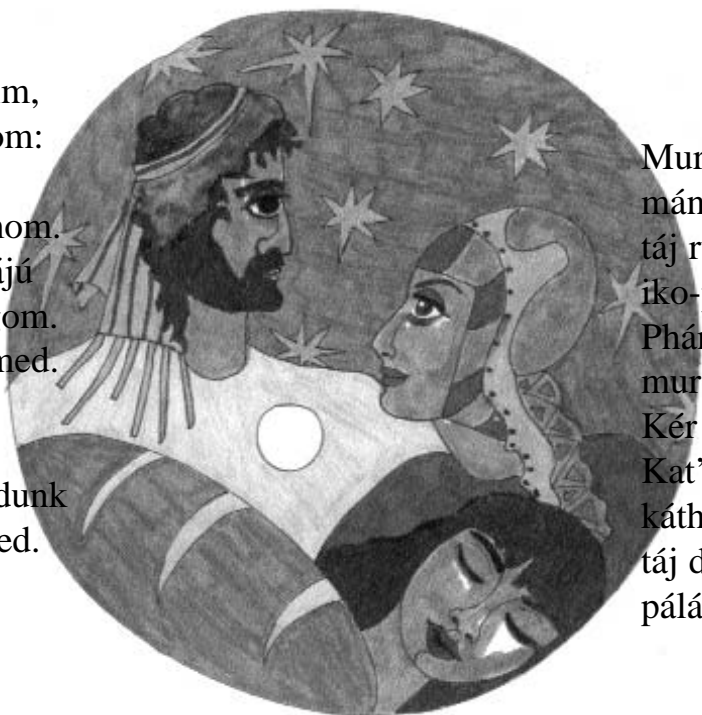
Pályázati adatlap beszerezhető:

Magyarországi Cigányokért Közalapítvány Irodájában **személyesen** (1091 Budapest, Üllői út 47-49. Telefon: 455-9030, Fax: 455-9038), vagy **felbélyegzett válaszborték ellenében** azt az iroda postán elküldi a pályázónak, illetve letölthető a **www.macika.hu** honlapról.

Szécsi Magda

Altató

Királyfim, királyfim,
gyönyörű magzatom:
édes imádságom,
parányka templomom.
Selymes szempillájú
álmodok, boldogságom.
Hunyd be két szemed.
Ne félj a sötétől,
itt maradok veled,
s álmodunk, álmodunk
szép holnapot neked.

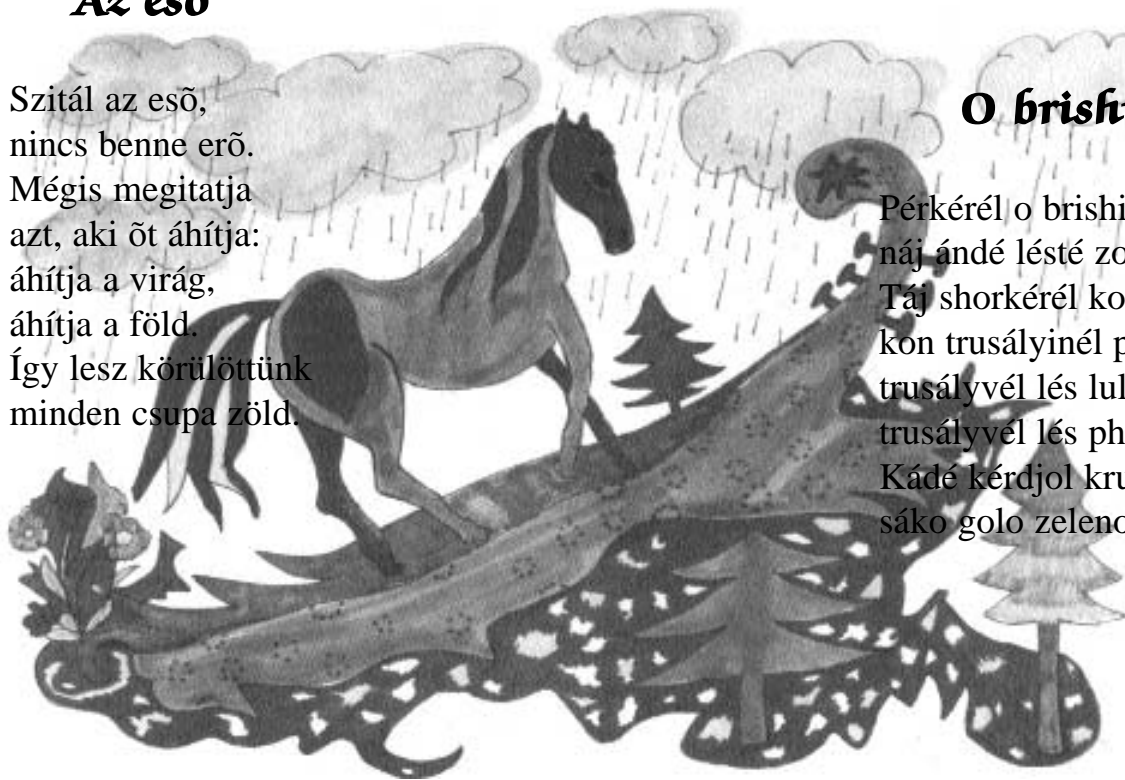

Sojárdó

Muro krályo, krályoro
mángé áblyoldo cigno:
táj rudjipo ché guglyi,
iko-piko khángéri.
Phánruno cimplyáki
muro suno, bukorijá.
Kér tél é tyé duj jákhá.
Kat'ho tunyáriko ná dárá,
kát hé torgyuváv tusá,
táj dás suno, dás lindrá
pálá tyiro dé té hárá.

Az eső

Szítál az eső,
nincs benne erő.
Mégis megitatja
azt, aki őt áhítja:
áhítja a virág,
áhítja a föld.
Így lesz körülöttünk
minden csupa zöld.

O brishind

Pérkérél o brishind,
náj ándé lésté zor.
Táj shorkérél kodolés,
kon trusályinél pé lés:
trusályvél lés luludji,
trusályvél lés phuv.
Kádé kérdjol krujál áméndé
sáko golo zeleno.

*Szécsi Magda:
Homoktorta szüret című könyvéből
összeállította: Paksi Éva
Cigányra fordította: Szentesi János*

Kétszer ad, ki gyorsan ad – segítséget kérünk! *Ezúton fordulunk* *Önökhöz/Hozzátok segítségért!*

Fájdalom, de egy 15 éves abonyi kislány a közelmúltban nagyon súlyosan megbetegedett. Mindannyian jól tudjuk, hogy a leukémia mennyire embert és családtagokat testileg, lelkileg egyaránt megtörő hatalmas erőfeszítéseknek kitevő betegség. **Rékasi Edina** ebben a borzasztó betegségben szenved. A kislány jelenleg Budapesten áll gyógykezelés alatt.

Segítsünk, hogy felépülhessen és hazatérhessen!

A gyógykezelés rendkívül költséges, a nehéz helyzetben lévő család számára pedig szinte elviselhetetlen anyagi terhet jelent. Ezért gondoltuk úgy, hogy segítenünk kell!

**Minden felajánlást szívesen veszünk. A gyógyulás érdekében a következő bankszámlára várjuk felajánlásaitokat:
Rékasi Edvárd: 11774457-04205221**

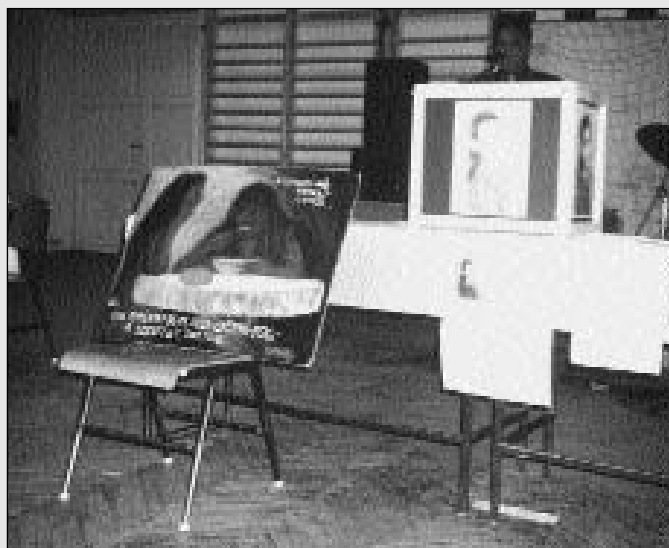
Megvásárolták a festményt!

Tisztelt Szerkesztőség!

Lapjukban értesültünk a lehetőségről, hogy az általunk igen tisztelt Oláh Mara festőművésznő egyik képe megvásárolható, mellyel segíthetünk egy abonyi kislányon.

Tisztelt Főszerkesztőnő!

Örömmel tájékoztatom, hogy iskolánk dolgozói, tanárok, munkatársak összeadtak annyi pénzt, hogy tegnap délután, (június 17-én), Abonyban megvásároltuk a festményt. Tekintettel a művésznőre, a képet bekereteztetjük és a tanári szobában helyezzük el. Mindezek mellett még egyszer köszönöm, hogy felhívták figyelmünket a lehetőségre és ezzel is segíthettünk egy embertársunkon.

Tisztelettel: Csillei Béla igazgató

Köszönjük a szolnoki Dr. Hegedűs T. András Alapítványi Középiskola munkatársainak a szép és nemes gesztust! A Szerkesztőség.

L. D. Horoszkóp

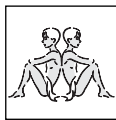
2004. június

KOS (III. 21.–IV. 20.) – A Kosoknak nagy szükségük van az érzelmi támogatásra azoktól, akikkel együtt laknak. Szeretik érezni, hogy szeretik, de nem majomszeretettel és korlátozóan. Fontos, hogy elkerüljék a vezető szerepet otthon! Őllegesse és csókolgassa sokszor partnerét, mert nagy türelem kell ahhoz, hogy együtt éljen egy Kossal. Onnek olyan otthonra van szüksége, ami lehetővé teszi, hogy aktív legyen. Olyan berendezési tárgyakra van szüksége, amik tartósak és egyben gyönyörűek is.

BIKA (IV. 21.–V. 20.) – Az átlagos Bika a nagy és kényelmes otthont kedveli, ahol biztonságban érezheti magát. Imádják az óriási karosszéket és a nagy és csábító ágyakat. A Bikák uralkodó bolygójának, a Vénusznak a hatására nagyon szeretik a kedves dolgokat és az arany csillogását otthonukban. A Bikák nagyon makacsak, azt hiszik, hogy a dolgokat csak egy lehetséges módon lehet megközelíteni, és ez a saját elképzelésük. A pároknak egyenrangú félként kell(enne) kezelniük egymást. Ha túlságosan szigorú a családtagokhoz, akkor nem kizárt, hogy megfutamodnak az átlagos Bika elől. Pedig a család nagyon fontos az é-jegyben születetteknek, mivel ez jelenti a stabilitást az életükben...

IKREK (V. 21.–VI. 21.) – Az otthont bázisnak tekintik. Az Ikrek szeretik a szellős, világos lakást és olyan helyen kell lakniuk, ahol nap mint nap ki vannak téve mentális ösztönzésnek. Az Ikrek kiváló kommunikátorok, szükségük van arra, hogy érdekes emberekkel folytassanak intelligens beszélgetéseket. Az otthoni élettel kapcsolatos napi rutin az idegeikre megy, és a legtöbb Iker, még a házimunka gondolatától is megriad. Gyermekeit és kedvesét gyakran csipős megjegyzésekkel illeti. Az Ikrek hajlamosak érzelmileg elhatárolódni a kapcsolataikban, még házastársuktól is. Próbáljon erősebb kapcsolatot kiépíteni azokkal, akiket szeret...

RÁK (VI. 22.–VII. 22.) – A Rákok számára az otthon menedéket jelent a világ elől. Az otthonuk földrajzi elhelyezkedése nem annyira fontos, mint az otthonuk belseje. A szobák tele vannak személyes tárgyakkal, emlékeikkel. Nagy kihívást jelent a Rákok számára, hogy rendkívül

érzékeny természetükkel megbirkózzanak! Ne várja el a családtagoktól, hogy az összes érzelmi szükségletét kielégítsék, és ne keltsen bennük bűntudatot, és főleg ne manipulálja őket ezzel. Ismerős Rák-típusú mondat: „Bezzeg én mindent megtettem érted...” Az ilyen manőverezéseket zokon veszik az emberek. Ön rendkívül kedves tud lenni! Ezt hangsúlyozza a családi körben. Persze azt se engedje, hogy a végsőkig kihasználják...

OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.) – Otthonuk a saját várak! Az Oroszlán olyan környezetben a legboldogabb, ami gazdagságról árulkodik, és ami a legjobb helyen van ahhoz, hogy fontos embereknek hihesse magát. Gyakran rongyázó, de melegszívű és nagyon büszke az eredményeire. Bár magabiztosak, mégis szükségük van a család támogatására és megértésére. Érzelmek a családban rendíthetetlenek, és elvárják, hogy mások érzelmei is hasonlóak legyenek. Híresen gyermekcentrikusak! A gyermekeik szükségleteit elsődlegesnek tekintik. Nagyon sokat foglalkoznak a család jólétével. Aranyketrecben tartják kedvesüket, gyermekeiket... Akik egy idő után fejvesztve menekülnek! Meg kell értenie, hogy a jelenlétére sokkal nagyobb szükségük van, mint az ajándékaira...

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.) – A Szűzek ideális otthona vonzó, csendes és gyönyörűen berendezett. Az átlag Szűzek aktív életet élnek, és idejükbe nem fér bele a lakástakarítás. Imádják a kertet, a szép zöld gyept. Ahogy idősebbek lesznek, úgy nőnek meg a szükségleteik, ezért valószínűleg többször fognak költözködni, amíg megtalálják végső otthonukat. Szeretik a kényelmet. Ha mindennapi rutinjukat megzavarják, akkor kifinomult idegrendszerük hamar nyugtalanná válhat. A betolakodó barátok és a sógorság nagyon felbosszantják. Nem szabad hagyniuk, hogy addig halmozódjon a feszültség, amíg szét nem robbannak. Tudassák a látogatókkal, hogy egyáltalán nem teszik boldoggá a jelenlétükkel. Családtagjaival szigorú és végtelenül kritikus, minden Szűz szülőtt. Ez ki ül az otthonuk hangulatára...

MÉRLEG (IX. 24.–X. 23.) – A Mérlegek uralkodó bolygója a Vénusz, ezért nagyon fontosnak tartják a szépséget és a harmóniát. Kis pénzből is barátságos otthont tudnak teremteni. A Mérlegek erősen vágnak a békességre és szinte bármit képesek megtenni, hogy megteremtsek az otthonuk harmóniáját. Ez azonban szélsőségekbe is átszaphat, ami alááshatja a saját önértékelésüket és ettől kényelmetlenül és jelentéktelennek érezhetik magukat a saját otthonukban. Legyen öntudatosabb a saját szükségleteivel kapcsolatban...

SKORPIÓ (X. 24.–XI. 22.) – Önök nagyon élvezik a családi élet adok-kapok játékát és a magány örömét. Mindig a függetlenséget keresik és ez megmutatkozik abban is, ahogy otthonukat berendezik. Szeretik ha otthonuk

látványos. Nagyon ragaszkodnak bizonyos dolgokhoz, amiket nem piszkálhat nem éríthet meg senki: Könyv, szobor, stb. Próbálja meg elkerülni e jegy szülőtt, hogy állandóan irányítása alatt tartsa azokat, akikkel együtt él. Annnyira erőszakos ugyanis a természete, hogy megijesztheti őket tudatosan vagy tudat alatt. Ha egy kicsit alábbhagy az uralkodási mániájával, akkor sokkal kellemesebb családi légkört teremthet...

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.) – Tágas terek, világos, szellős környezet. Ezt kedvelik a Nyilasok. Minél nagyobb az otthonuk, annál hosszabb ideig fognak ott élni az átlag Nyilasok. Végtelenül független emberek, utálnak és megtorolnak minden korlátozást! Amikor házások, akkor is szeretnek szabadok lenni. Ha egy kicsit jobban érdekelnek az otthoni dolgok, akkor sokkal nagymértékben tudná fejleszteni otthonát...

BAK (XII. 22.–I. 20.) – A Bakok szeretik ha otthonuk csendes. Sokat jelent számukra, hogy hogyan van berendezve a lakásuk. Otthonuk sok esetben lenyűgözi a látogatókat!

Olyan otthont szeretnének, ami semmiben nem szenved hiányt, ugyanakkor nem szívesen költenek túl sok pénzt rá. Ha olyan a munkája, ami szigorú és feyelemet követel, akkor ezt a fajta magatartást ne vigye haza, mert megkeseríti szerettei életét, bár a Bak szülőttek nagyon nagy hányada él egyedül, de nem magányosan. Így aztán azt vihetek haza, amit csak akarnak: munkát, mérget, szigorú. Azért ne felejtse el, hogy Ön is megérdemli az odafigyelést!

VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.) – Kiszámíthatatlanok otthonukat illetően, mint minden másban! Hajlamosak a pillanat hatása alatt megvenni vagy elhagyni egy lakást egyetlen ok miatt, ami vonzza vagy taszítja őket. Szeretik, ha barátaik jól érzik magukat a lakásban. A Vízöntők életstílusa sokban különbözik az átlagemberétől, de ez egyáltalán nem izgatja őket, mert szeretnek mások lenni. A Vízöntő hajlamosa közönyössé válni kapcsolataiban, még a családi életben is. Ha egy kicsit melegebb lenne, akkor boldogabb lenne a családi élete is...

HALAK (II. 20.–III. 20.) – A Neptunusznak köszönhetően a Halak szeretik a békét és a szépet. Otthonuk tele van puha párnákkal. Imádják a sejtelmes megvilágítást.

Érzékeny természetüknek szüksége van a csendre és a nyugalomra, hogy elfeledkezhessenek a világ nehézségeiről. A munkahelyükön viszont szeretnek nyüzsgögni. Néha nagy terhet jelent számukra a család és főleg a gyerekek. A Halak jegyű embert úgy lehet boldoggá tenni, ha naponta lehetőséget nyújtanak neki egy kevés egyedül léte. A kemény valóság feszültségét úgy csökkentheti, ha rögtön kezeli a problémákat, mielőtt felmerülnek...

**A Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal (továbbiakban NEKH)
a Magyar Köztársaság 2004. évi költségvetéséről szóló
2003. évi CXVI. törvény 1. sz. mellékletének X. fejezet, 3. cím,
5. kiemelt előirányzatban szereplő "Egyéb működési célú támogatások,
kiadások" keret terhére, valamint a romák társadalmi integrációját
elősegítő kormányzati programról és az azzal összefüggő intézkedésekről
szóló 1021/2004. (III. 18.) Korm. határozat feladataival összhangban
15 millió Ft-os keretösszeggel pályázatot hirdet a roma kultúra,
nyelvi értékek és hagyományok megőrzését szolgáló,
valamint a romákról alkotott reális kép kialakítását elősegítő programok
megvalósítására.**

A pályázat célja:

A keret elsősorban a roma kulturális értékek digitális rendszerben történő rögzítését szolgálja. (pl.: film, könyv, kiadvány CD-n vagy DVD lemezen rögzített formátumban, mely alkalmas számítógépen vagy DVD lejátszón való megjelenítésre)

A pályázók köre:

- cigány kisebbségi önkormányzatok,
- cigány civil szervezetek (pl.: egyesületek, alapítványok)
- közalapítványok
- pályázati célban megjelölt tevékenységgel foglalkozó betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, közhasznú társaságok.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- A kitöltött pályázati adatlapot,
- az igényt megalapozó dokumentumokat (a pályázó korábbi roma kultúra, illetve média területével kapcsolatos tevékenységének bemutatása)
- a project leírása (csatolva: kézirat, forgatókönyv, továbbá képi megjelenítésre alkalmas előzetes videokazetta, CD, DVD stb.),
- teljes költségvetés, részletes árajánlatokkal alátámasztva, más forrásból származó támogatások feltüntetésével,
- hiteles cégbírósi bejegyzés, 30 napnál nem régebbi cégkivonat, bírósági nyilvántartásba vételt igazoló végzés,

- érvényes alapszabály, alapító okirat másolata (kisebbségi önkormányzatok esetén helyi választási bizottság által hitelesített alakuló ülésről szóló jegyzőkönyv)
- előszerződést, szerződést, vagy egyéb dokumentumot, amelyet a pályázó kötött a pályázatban meghirdetett tevékenységgel kapcsolatos kivitelezésre, film esetén bemutatásra vonatkozó előzetes szándéknyilatkozat is,
- a pályázati adatlap mellékletét képező nyilatkozatot.

**A pályázati adatlap és mellékletei
egy példányban nyújtandók be:**

Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal elnökének címezve (1388 Budapest, Pf.: 73.)

Benyújtási határidő:

2004. június 1-től szeptember 30-áig folyamatos, a meghirdetett keretösszeg erejéig.

**A támogatás formája: vissza nem térítendő
támogatás.**

Egy pályázó csak egy pályázatot nyújthat be. A határidőn túl vagy hiányosan beérkező pályázatok érvénytelenek. A NEKH a kedvezményezettekkel szerződést köt, szakmai és pénzügyi szempontok szerint ellenőrzi a megítélt pályázatok célszerű felhasználását.

A pályázathoz szükséges adatlap letölthető: a www.romaweb.hu vagy www.meh.hu/nekh, honlapról, illetve kérésre postán megküldjük.

Telefon: 266-6343. **Fax:** 266-1215; **e-mail:**
nekh.titkarsag@mail.datanet.hu